

Gemeentelijk Rioleringsplan Dordrecht 2021-2025

Dit is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) van Dordrecht voor de planperiode 2021-2025. Hierin leest u hoe we in Dordrecht omgaan met stedelijk afvalwater, afstromend hemelwater en grondwater. De opbouw is als volgt:

1. Samenvatting
2. Een nieuw GRP voor Dordrecht
 - a. Waarom een nieuw GRP
 - b. De gemeentelijke zorgplichten
 - c. Buizen... En meer....
 - d. Hoe hebben we het GRP opgesteld
3. Wat hebben we de afgelopen jaren bereikt
 - a. Het vorige GRP; GRP 2016-2020
 - b. Conclusies

4. Wat willen we bereiken
 - a. Waarom rioleringswerk
 - b. Functionele eisen; handvatten voor de uitvoering
 - c. Buizen...
 - d. ... En meer
5. Wat hebben we nu
 - a. Areaal
 - b. Het systeem is schoon, heel en veilig
 - c. De organisatie is op orde
 - d. De klant is tevreden
 - e. De financiën zijn op orde
6. Wat gaan we doen
 - a. Met de buizen...
 - i. Stedelijk afvalwater
 - ii. Hemelwater
 - iii. Grondwater
 - b. En meer...
 - i. Klimaatadaptatie
 - ii. Duurzaamheid en circulaire economie
 - iii. Omgevingswet
 - iv. Participatie en communicatie
 - v. Energietransitie
 - vi. Integraal werken
 - vii. Financiën
7. Waarmee gaan we dat doen
 - a. Organisatie
 - b. Financiën

1. Samenvatting

In de aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zijn we wettelijk nog steeds verplicht om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) op te stellen. Dit GRP is opgesteld voor de looptijd van 2021 tot en met 2025. Motto van dit GRP is "Buizen en meer... Voor het Dordtse waterbeheer". We beschrijven wat we gaan doen voor de "traditionele" rioleringszorg, maar ook hoe deze rioleringszorg raakt aan grote thema's in de stad zoals klimaatadaptatie, de Omgevingswet, energietransitie en digitalisering.

Dit GRP komt niet zomaar uit de lucht vallen. Het vorige GRP, GRP 2016-2020, zette al in op de 3 maatschappelijke doelen:

1. Beschermen van de volksgezondheid;
2. Leveren van een bijdrage aan de veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving;
3. Leveren van een bijdrage aan de bescherming van milieu en natuur.

Naast het uitvoeren en verbeteren van ons dagelijks (beheer-)werk aan de buizen, gemalen en pompen, het watersysteem en het grondwater, hebben we in de vorige planperiode meer grote werken gedaan dan voorzien. Dit komt omdat we integraal - met andere disciplines - hebben geschoven in onze planning. Daaruit volgt dat we meer hebben vervangen dan oorspronkelijk voorzien. Met als gevolg dat een voorziene (scherpe) toename van vervangingen in de aankomende periode afvlakt. De stad is in augustus 2015 getroffen door zware buien. Hierdoor hebben we een grotere opgave in moeten vullen om het aantal gevallen van zware wateroverlast te verminderen.

De doelen blijven actueel. We doen het voor de volksgezondheid, de beleving van de leefomgeving en de kwaliteit van milieu en natuur. We zorgen ervoor dat we een systeem hebben dat compleet is en klopt. We zorgen ervoor dat dat systeem werkt zoals we willen. We zorgen ervoor dat het systeem schoon, heel en veilig is, dus dat de objecten in het systeem doen wat ze moeten doen. De organisatie is ondersteunend aan het goed kunnen doen van ons werk. De klant is tevreden over wat we doen. En we zorgen ervoor dat we met een gezonde financiering de rioleringszorg betaalbaar houden.

Voor de *afvalwaterzorgplicht* betekent dit dat we vuilwater inzamelen (met vrijvalriolen in de stad en drukriolering in het buitengebied) en naar de zuivering brengen. Voor decentrale zuiveringen is voornamelijk geen grote noodzaak, aangezien de capaciteit op de zuivering voldoende is.

Voor de *hemelwaterzorgplicht* koppelen we regenwater steeds meer af van de gemengde stelsels. Dit om te voorkomen dat dit onnodig op de zuivering komt én om te voorkomen dat dit water tot

problemen leidt als het heel hard regent. We moeten ons echter in toenemende mate bewust worden dat water op straat in veel gevallen alleen hinderlijk is, in plaats van dat we spreken van wateroverlast. Het gaat erom dat tijdelijk water op straat een doeltreffende manier is om kort een teveel aan water te bergen. We moeten er wel voor waken dat dat water niet tot schade leidt.

De *grondwaterzorgplicht* verplicht de gemeente om mee te kijken bij meldingen van grondwateroverlast. Het is belangrijk te realiseren dat op het perceel en aan het pand vaak maatregelen kunnen worden getroffen tegen grondwateroverlast. Daarvoor staat de gemeente niet aan de lat. Pas als de perceeleigenaar het zelf niet kan oplossen, zijn maatregelen op het openbaar terrein mogelijk een oplossing.

Dordrecht wil in 2035 klimaatbestendig zijn. Dat vraagt bij iedere ingreep die we nu doen een kritische blik. We moeten nu telkens een stapje extra zetten om de buitenruimte zodanig in te richten dat vooral een teveel aan water, maar zeker ook een tekort aan water én hitte, niet tot schade leidt. Water is daarmee een niet te ontkennen factor in de ruimtelijke ordening. De leefomgeving moet zo worden ingericht dat waterberging en -afvoer in de openbare ruimte mogelijk wordt; ook in een klimaat met zwaardere en onregelmatiger buien.

We werken steeds meer in de geest van de aankomende Omgevingswet. Dat betekent dat we gebiedsgericht werken en daar 'onze' input leveren en integraal werken met de andere disciplines. Integraal werken is niet nieuw; zo blijkt ook uit de verschuivingen in de plannings in de afgelopen planperiode.

We zijn afhankelijk van hoe inwoners en bedrijven omgaan met de ruimte en met de riolen. Daarom zetten we in op communicatie en participatie. Betrokkenheid en participatie zijn bij al onze ingrijpen een belangrijk uitgangspunt.

We verzetten het werk momenteel met 12,1 FTE (servicemedewerkers, beheerders, medewerker gemalen, vakspecialisten, en deels een teamleider). Het blijkt dat het hard werken is om onze taken goed te kunnen doen. Maar met een solide bezetting zijn we ook verzekerd van een doelmatige uitvoering van de taken gedurende de planperiode.

Met een beperkte stijging van de rioolheffing, pas ná de planperiode van dit GRP, kunnen we ook de inkomsten genereren die nodig zijn om een gezonde financiering na te streven. Dit betekent dat we een 100% dekkende rioolheffing hebben waarmee we alle voorziene uitgaven voor de levensduur van het gehele rioolstelsel dekken door middel van de rioolheffingsinkomsten. We komen uit op een rioolheffing die in de planperiode vergelijkbaar is (zelfs iets lager) dan het huidig landelijke gemiddelde.

2. Een nieuw GRP voor Dordrecht

Waarom een nieuw GRP

We zijn wettelijk verplicht om een actueel Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vast te laten stellen door de gemeenteraad. Met het vaststellen van dit plan voldoen we hieraan voor de planperiode van 2021 tot en met 2025. In het GRP leggen we onze strategie vast voor de drie wettelijke zorgplichten die we als gemeente hebben voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.

Dit nieuwe GRP is voor de gemeente Dordrecht een instrument om de rioleringszorg plan- en projectmatig uit te voeren. Zo beschrijven we voor de riolering hoe we omgaan met aanleg en onderhoud van riolen, afstroming van hemelwater en wat we doen met grondwater. Verschillende ontwikkelingen beïnvloeden hoe we dit doen. In het GRP gaan we hierop in door de strategie te bepalen voor de rioleringszorg in relatie tot klimaatadaptatie, integraal werken, duurzaamheid, circulariteit en participatie.

Met de invoering van de Omgevingswet vervalt de verplichting om een GRP op te stellen. We behouden de noodzaak tot een heldere strategie en goede onderbouwing van de rioolheffing, daarom zullen we, bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, verdergaan met een gemeentelijk rioleringsprogramma.

De gemeentelijke zorgplichten

In de Wet Milieubeheer en de Waterwet zijn zorgplichten opgenomen voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.

Zorgplicht stedelijk afvalwater

Op grond van de Wet milieubeheer artikel 10.33 is elke gemeente verantwoordelijk voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt van de in de gemeente gelegen percelen. Alle percelen binnen de bebouwde kom zijn daarom aangesloten op (vrijval)riolering; deze zorgplicht heeft een resultaatsverplichting. De rioolhuisaansluiting behoort bij de woning en is het eigendom van de huiseigenaar. De juridische onderbouwing van de rioolhuisaansluiting, op basis van horizontale natrekking, is te vinden in het Burgerlijk Wetboek (3:4 BW juncto 5:3 juncto 5:20BW). Buiten de bebouwde kom zijn alle percelen aangesloten op vrijvalriolering, drukriolering, IBA (individuele Behandeling Afvalwater; mini-zuivering) of een geoorloofd alternatief. Het waterschap heeft op grond van artikel 2.4 uit de Waterwet de verplichting om het (stedelijk) afvalwater te zuiveren (of te laten zuiveren door een andere partij).

Stedelijk afvalwater ontstaat uit onze dagelijkse bezigheden, vooral in het huishouden (maar ook: het afvalwater van bedrijven dat daarmee vermengt). Wassen, douchen, afwassen en het doorspoelen van het toilet. Na gebruik gaat dit water naar de afvalwaterzuivering. Naast dit stedelijk afvalwater kan, bijvoorbeeld in een gemengd riool, ook hemelwater of zelfs grondwater met stedelijk afvalwater mengen. Dit mengsel noemen we stedelijk afvalwater.

Zorgplicht hemelwater

Vanuit de Waterwet artikel 3.5 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater. Deze verantwoordelijkheid is een inspanningsverplichting en geldt alleen zolang degene die zich wil ontdoen van het hemelwater niet redelijkerwijs de mogelijkheid heeft om het hemelwater zelf in de bodem of op het oppervlaktewater te lozen.

Alle neerslag (sneeuw, mist, regen, hagel) die op verharding zoals daken, terrassen, wegen en pleinen valt, stroomt af naar het laagste punt. Hier manifesteren zich doorgaans als eerste de uitdagingen in relatie tot klimaatbestendigheid en de inrichting van de openbare ruimte. Wanneer dit hemelwater niet vervuild raakt, is het schoon genoeg om in het oppervlaktewater of de bodem te worden gebracht. Om het daar te krijgen wordt gebruik gemaakt van regenwaterriolen of bovengrondse afstroming.

Zorgplicht grondwater

In de Waterwet, artikel 3.6, is bepaald dat de gemeente de zorg heeft om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Dit doet de gemeente door maatregelen te treffen in het openbaar gebied voor zover deze doelmatig zijn en niet tot de zorg van de waterbeheerder of de provincie behoort.

Ook in de ondergrond hebben we te maken met water; grondwater. Dit staat in Dordrecht soms tot vlak onder het maaiveld. Op andere plekken en momenten hebben we te maken met laag grondwater. Nadelige gevolgen van hoge en lage grondwaterstanden krijgen in dit GRP aandacht.

Buizen... En meer...

Het motto van dit GRP is: buizen en meer. Dit omvat goed wat we willen bereiken met dit GRP; vooral een focus op het 'gewoon' uitvoeren van de zorgplichten die eerder vooral over buizen gingen; efficiënt, adequaat en volledig. Dit houdt in dat we een overzichtelijk en concreet plan willen hebben voor de uitvoering van onze taken in de komende planperiode en dit willen doen met een gezonde financiering. Voor het eerst beschouwen we een periode van 8 jaar gedetailleerd om zo grip te houden op de financiën (de begrotingscyclus vraagt een langere doorkijk om in 2025 ook nog op basis van dit GRP een meerjarenbegroting 2026-2029 op te kunnen stellen). We willen een rioleringsplan voor *de buizen* dat een goede leidraad biedt voor praktisch werk met een onderbouwing door middel van actuele kostenposten. Daarnaast vinden we dat de maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen van vandaag vragen om een verbreding van de rioleringszorg waar de bovengrond ook een grote rol speelt. Hier doelt het tweede deel van het motto op: *en meer...* De maatregelen en plannen die uit dit GRP vloeien leveren synergie met grote, integrale thema's als klimaatadaptatie, de Omgevingswet, de energietransitie, digitalisering, en andere innovaties en ontwikkelingen.

Hoe hebben we het GRP opgesteld?

We schrijven dit GRP in de "we" vorm, niet alleen omdat we als College dit plan aanbieden aan de gemeenteraad, we gebruiken "we" ook omdat we dit GRP 2021-2025 hebben opgesteld met een brede groep vertegenwoordigers vanuit de gemeente Dordrecht, Waterschap Hollandse Delta en Ingenieursbureau Sweco. De "we" vorm werkt daarnaast activerend; wat we doen gaat over *buizen en meer*. De gemeenteraad stelt dit GRP vast, waarna we de begroting overeenkomstig zullen aanpassen.

3. Wat hebben we de afgelopen jaren bereikt

Het vorige GRP; GRP 2016-2020

Rioleringszorg is niet nieuw voor Dordrecht. Het vorige GRP was al het 6e GRP van de gemeente. Waar het GRP vroeger vooral ging over de zorg voor het afvalwater, werd in het GRP 2016-2020 ook hemelwater en grondwater meegenomen.

Doelen

Het vorige GRP, het GRP 2016-2020, zette in op de volgende drie doelen:

1. Het beschermen van de volksgezondheid;
2. Het leveren van een bijdrage aan veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving;
3. Het leveren van een bijdrage aan de bescherming van milieu en natuur.

De functionele eisen die in het vorige GRP golden als vertaling naar uitvoering, zijn nog steeds relevant. Daarom vormen die wederom de leidraad in het hoofdstuk "wat willen we bereiken".

Activiteiten

Om uitvoering te geven aan de doelen zijn verschillende maatregelen en onderzoeken uitgevoerd. De belangrijkste activiteiten waren:

- De vervanging van zo'n 15 kilometer riool, tegenover circa 13,5 kilometer die gepland was (er zijn vervangingen in bijvoorbeeld Zuidhoven West, Patersweg fase I en Mijlweg naar voren gehaald om toekomstige opgaven te kunnen opvangen);
- We hebben een extra inspanning geleverd om wateroverlast in de parken en de Museumstraat/Augusteinenkamp (inclusief aanleg hemelwatergemaal) aan te pakken;
- Daarnaast zijn reliningen uitgevoerd over bijna 2000 meter;
- Hogedrukreiniging en camera inspectie van ca. 130 kilometer riool;
- Een onderzoek (+ rapportage) naar de mogelijkheden om wateroverlast zoals die op 31 augustus 2015 op diverse locaties in de stad is opgetreden in de toekomst zoveel mogelijk te beperken. Op verzoek van de Raad is wateroverlast in 6 parken aangepakt. In Augustijnenkamp en de Wielhovenstraat zijn maatregelen getroffen om de overlast te verminderen;
- De aansluiting van ruim 50 ongerioleerde panden op het rioolstelsel van De Hoven (is voorbereid, nog niet uitgevoerd);
- Een onderzoek naar de herkomst van "rioolvreemd water": water dat niet in de riolering thuishoort;
- Onderzoek naar het functioneren van de bergbezinkbassins in Dordrecht en technische aanpassingen naar aanleiding hiervan;
- Het actueel houden van alle gegevens van het Dordtse rioolstelsel in het rioolbeheersysteem;
- Het dagelijks onderhoud van 135 rioolgemalen;
- Het oplossen van en adviseren bij klachten van burgers;
- Het uitvoeren van reparaties aan het rioolstelsel;
- Het dagelijks beheer (monitoring), voor zover technisch mogelijk en doelmatig, van de grondwaterstand in de openbare ruimte;
- Het dagelijks onderhoud (+ monitoring) van 27 grondwatergemalen;
- Het afhandelen van (grondwater-)klachten;
- In deze periode is het volledige drainage stelsel in kaart gebracht;
 - Het volledige areaal is doorgespoten, daarbij ging het om 44,5 km drain;
 - Hierbij zijn de putten ingemeten in NAP ook zijn de (analoge) boorbeschrijvingen van alle belangrijke peilbuizen gedigitaliseerd;
 - Het grondwatermeetnet is geijkt (opnieuw inmeten t.o.v. NAP);
 - Waar nodig zijn verdwenen/verstopte peilbuizen herplaatst of gereinigd;
 - De gemeentelijke website waar de grondwaterstanden te raadplegen zijn, is omgezet naar een Arcgis-omgeving en in 2020 is deze omgeving nogmaals verbeterd (grafische weergave);

- Plaatsing van weerstations voor het grondwaterbeheer in het kader van Smart City, monitoring op de werking van voegezand en enkele onderzoeken;
- De periodieke reiniging van 42.000 kolken;
- Baggerwerkzaamheden (financiële bijdrage vanuit de rioolheffing);
- Actualisatie van het BRP;
- We hebben een start gemaakt met asset management in de riolering, aansluitend op de uitrol van asset management over de gehele organisatie;
- Oprichting Uitgiftepeilen Commissie;
- Opstellen van de prognose RWZI Dordrecht gezamenlijk met WSHD.

Integraal werken

Integraal werken, ofwel de afstemming van projecten in de fysieke openbare ruimte, is van oudsher goede praktijk binnen de gemeente Dordrecht. Het integraal uitvoeren van projecten zorgt er echter voor dat de GRP-planning niet altijd leidend is. Hierdoor liepen we de eerste jaren achter op planning, terwijl we de laatste jaren dit inhalen.

We lopen zelfs vooruit op het programma; door integrale planning zijn extra projecten uitgevoerd zoals de vervanging van geheel Zuidhoven en het aansluiten van de gehele nieuwbouw Patersweg op een nieuw riool. Bij de gehele reconstructie van Wielwijk is de rioolvervanging integraal onderdeel van de planrealisatie.

Financiën

De rioolheffing is jaarlijks geïndexeerd om stijgende kosten te kunnen dekken. Het blijkt dat, vanwege de economische groei gedurende de planperiode, werken duurder uitvallen dan voorzien tijdens het opstellen van het GRP. Door integraal werken is geschoven in de planning (uitvoeringsjaar) en er zijn extra projecten ingevoegd en uitgevoerd. Daar bovenop zijn, door de (theoretische) voorziene piek in vervangingen na 2020 in de planperiode, enkele werken naar voren gehaald waardoor deze piek wordt afgevlakt. De raad is over deze aanpassingen geïnformeerd via de reguliere P&C formulieren.

Omdat de investeringen voor de huidige planperiode lager liggen dan in het vorige GRP aangenomen, is het effect op de rioolheffing beperkt. Deze verschuivingen leiden in zichzelf niet tot extra stijging van de heffing. Daarnaast is, met name als gevolg van de groeiambitie, het areaal toegenomen. Dit leidt tot meer kosten, maar ook tot meer baten, omdat er meer (betalende) aansluitingen worden gerealiseerd.

4. Wat willen we bereiken

Waarom rioleringszorg

Riolen worden van oudsher aangelegd om de volksgezondheid te verbeteren door afvalwater uit de leefomgeving te verwijderen. Naast volksgezondheid zijn ont- en afwateren van het stedelijk gebied om de leefbaarheid te verbeteren en de bescherming van het milieu daar als functies bij gekomen. De doelen van dit GRP blijven daarom:

1. Het beschermen van de volksgezondheid;
2. Het leveren van een bijdrage aan veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving;
3. Het leveren van een bijdrage aan de bescherming van milieu en natuur.

Handvatten voor de uitvoering

Om onze werkzaamheden goed uit te voeren hebben we als handvatten een aantal functionele eisen geformuleerd. Onder functionele eisen verstaan wij de eisen die we stellen aan de systemen en objecten, zowel aan de toepassing (wat ligt waar) als aan de werking (wat moet het kunnen) ervan. Dat heeft geleid tot de volgende zes functionele eisen:

1. Het systeem is compleet en juist aangelegd (aanwezigheid objecten en systemen);
2. Het systeem functioneert naar behoren (kwaliteit van het systeem, systeemfunctioneren);

3. Het systeem is schoon, heel en veilig (kwaliteit/toestand objecten, objectfunctioneren in relatie met de leefomgeving);
4. De organisatie is op orde;
5. De klant is tevreden;
6. De financiën zijn op orde.

Buizen...

In dit GRP 2021-2025 zetten we in op het efficiënt, adequaat en volledig uitvoeren van onze zorgplichten. We willen een rioleringsplan voor de riolering, voorheen vooral 'de buizen', dat een goede leidraad biedt voor praktisch werk met een gezonde financiering.

Stedelijk afvalwater

Stedelijk afvalwater is huishoudelijk afvalwater of een mengsel van huishoudelijk afvalwater met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. Wij zamelen dat afvalwater in en transporteren het naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). De huidige capaciteit van de RWZI is voldoende om de huidige én toekomstige hoeveelheden centraal te zuiveren. Vanuit dat oogpunt is er geen noodzaak ons op decentrale of alternatieve zuiveringen te oriënteren en richten we ons op het aansluiten van alle panden op de riolering. Voor de nu nog niet aangesloten panden wegen we af of we op basis van de aanlegkosten doelmatig een rioolaansluiting kunnen maken.

Bij alle nieuwbouw verwachten we dat hemelwater gescheiden wordt aangeleverd op de perceelgrens. Als het mogelijk is, dan wordt het hemelwater direct geloosd op een oppervlaktewater. Bij grootschalige nieuwbouw leggen we een gescheiden stelsel aan. Bij kleinschalige inbreidingen sluiten we aan op het omliggende stelsel. In het buitengebied maken we gebruik van drukriolering. Bij grootschalige vervanging maken we de afweging of investeringen in het huidige stelsel doelmatig zijn. De effecten op het milieu en de kosten zijn bepalend voor de afweging wat het beste is.

We onderhouden de riolen die we nu in beheer hebben zodanig dat ze werken zoals we verwachten. Reinigen, inspecteren en repareren zetten we voort zoals we deden.

Overstorten vanuit gemengde riolen treden op wanneer er meer neerslag valt dan het riool op dat moment kan verwerken. Op locaties waar overstortwater leidt tot een ongewenste waterkwaliteit gaan we, bij het actualiseren van de hydraulische berekeningen (Basisrioleringsplannen; BRP -en) aan de slag met maatregelen om knelpunten te verhelpen. Of een overstort een knelpunt is beoordelen we in overleg met de waterbeheerder, waarbij we de hoeveelheid overstortend rioolwater en de impact daarvan op het ontvangende water analyseren. Op plekken waar geloosd (hemel-)water qua kwaliteit te wensen over laat, starten we een onderzoek op naar foutaansluitingen.

Hemelwater

We willen (afvloeiend) hemelwater inzamelen en verwerken in de openbare ruimte als een perceeleigenaar dat zelf niet kan. In principe heeft de perceeleigenaar de verantwoordelijkheid om

op het eigen perceel het hemelwater te verwerken. Het is belangrijk dat iedereen in Dordrecht daarvan op de hoogte is. Daarom benadrukken we dat in (social) media uitingen van de gemeente. Veel percelen lozen hun hemelwater nu op gemeentelijke voorzieningen, vaak op gemengde riolen. We willen dat hemelwater gescheiden is van het afvalwater, daarom leggen we bij nieuwbouw gescheiden rioolstelsels aan en koppelen het hemelwater van de bestaande bebouwing zoveel mogelijk af. Dit afkoppelen doen we als we toch al in de wijk aan de slag gaan en we brengen per wijk in beeld wat er mogelijk is. Bij nieuwe bedrijventerreinen eisen we de realisatie van een bergingsopgave van hemelwater (60mm in het geval van Dordtse Kil IV). In het geval dat het bestemmingsplan hoge milieu-categorieën toe staat, overwegen we de aanleg van VGS 2.0 en gaan daar ervaring mee op doen samen met het waterschap.

Hemelwater is schoon genoeg om in het milieu terecht te komen, zolang het niet vervuild raakt door afstroming langs vervuilde oppervlakken. We zetten daarom in op de trits schoonhouden-scheiden-zuiveren. Hier zorgt de bestaande bouwregelgeving voor door het verminderen van het gebruik van uitlogende bouwmaterialen. We passen eventueel een zuiverende voorziening toe als we weten dat hemelwater afstroomt over een vervuild oppervlak; hierin volgen we het beleid van het waterschap. Bij alle nieuwbouw moet hemelwater gescheiden worden aangeleverd aan de perceelgrens. Bij bestaande bouw bezien we of het doelmatig is om hemelwater af te koppelen en stimuleren we particulieren mee te werken en af te koppelen (doelmatigheid meten we af aan de kosten: tot ongeveer 25 euro per vierkante vinden we doelmatig, daarboven moeten er aanvullende redenen zijn om toch af te koppelen). Dit nemen we in eerste instantie mee in de projectgebonden communicatie rondom ingrepen. Ook in relatie tot de Groen-Blauwe Buurtaanpak dat nu wordt vormgegeven zullen we hier extra op inzetten.

Een andere trits die we volgens is vasthouden-bergen-afvoeren. Dit gaat over de waterkwantiteit. Waar mogelijk houden we het water vast door het direct in een oppervlaktewater of in de bodem te brengen (vanwege natuurlijke kleigrond in de ondergrond en de hoge grondwaterstanden infiltreert hemelwater in Dordrecht niet goed, dit is dus beperkt mogelijk). Binnen nieuwe ruimtelijke plannen verwachten we een waterberging van 44 mm per vierkante meter verhard dakoppervlak binnen het plan, daarnaast mag een regenbui van 90mm/uur geen schade binnen gebouwen veroorzaken en moeten hoofdwegen begaanbaar blijven. Ook bij kleinere nieuwbouwprojecten verwachten we deze waterberging, maar als de initiatiefnemer kan aantonen dat een minder grote waterberging voldoende is om het doel te bereiken dat intensieve regenval niet tot grote schade leidt kunnen we hier van afwijken. Zolang hemelwater op straten of in groen blijft staan zien we het niet als wateroverlast, tenzij het langdurig blijft staan of belangrijke wegen blokkeert. Onze straten, parkeerplaatsen, groenvakken en speelvelden richten we zo in dat we er tijdelijk water kunnen bergen; water op straat is soms een zeer nuttig middel om water te bergen. Hiervoor hanteren we bij nieuwe projecten 60 mm/uur als uitgangspunt, dan mag er geen schade ontstaan door hemelwater dat vanuit de openbare ruimte panden instroomt. Het riool is er om hemelwater geleidelijk af te voeren. Het streven is daarbij om aan bui09 (uit de kennisbank riolering van Stichting RIONED) te voldoen. Wanneer het project groot genoeg is, en er een aparte hemelwaterleiding wordt aangelegd, lukt dat in de meeste gevallen. Mocht dat niet aan de orde zijn, zetten we er op in dat bui08 geen overlast geeft. Het waterschap stelt ook eisen wanneer er sprake is van versneld afvoeren van hemelwater naar oppervlaktewater. Standaard uitgangspunt is dat 10% van de toename van de verharding wordt gecompenseerd in de vorm van extra oppervlaktewater.

De gemeente Dordrecht hanteert de volgende definities in de acceptatie van water op straat:

- *Hinder*: Is een kortdurende, beperkte hoeveelheid water op straat, met een duur van 15 à 30 minuten;
- *Ernstige hinder*: Zijn forse hoeveelheden water op straat die langer duren, 30 à 120 minuten, waarbij tunnels vollopen en putdeksels mogelijk opdrijven;
- *Overlast*: Hierbij is langdurig sprake van grote hoeveelheden (en op grotere schaal) water op straat. Hier treedt economische schade op en belemmert de verkeersdoorgang. Het kan tevens kortdurend zijn, met grote economische effecten doordat het water het bijvoorbeeld woningen en winkels in stroomt;
- *Klimaatlabels*: Om een betere uitspraak te doen over wat we als gemeente acceptabele overlast vinden gaan we de aankomende 5 jaar met klimaatlabels experimenteren om zo de ambitie, en dus het acceptatie niveau, van de gemeente in relatie tot wateroverlast vast te stellen.

Grondwater

De grondwaterstanden mogen de aan de grond gegeven bestemming niet structureel nadelig beïnvloeden. We moeten, onder voorwaarden, maatregelen treffen tegen structurele grondwateroverlast (mits dit doelmatig kan). Gemeentelijke taken liggen in de openbare ruimte, vooral bij coördinatie en onderzoek. De aanpak van grondwaterproblemen is een samenspel van grondeigenaar, gemeente, waterschap en provincie. De perceeleigenaar is verantwoordelijk voor de omgang met grondwater op het eigen perceel; pas als deze het niet zelf kan oplossen heeft de gemeente een taak, maar uitsluitend op openbaar terrein. We zetten ons in als er sprake is van structurele grondwateroverlast: aantoonbare financiële schade door de grondwaterstand of gezondheidsklachten die duidelijk aan het grondwater zijn te relateren. En we voeren aanpassingen door als dit doelmatig is: met een analyse van de kosten van de mogelijke oplossingen en de verwachte effecten hiervan beoordelen we de doelmatigheid.

In de aanpak van grondwaterproblemen hanteren we de volgende voorkeursvolgorde:

- bouwkundige maatregelen;
- maatregelen in het watersysteem;
- nuttig gebruik van overtollig grondwater;
- afvoer van overtollig grondwater naar oppervlaktewater;
- afvoer van overtollig grondwater naar de RWZI.

In veel gevallen zijn bouwkundige maatregelen het meest doelmatig. Ze verhelpen namelijk direct het probleem op de locatie waar het wordt ervaren. Het Bouwbesluit verplicht tot waterdichte verblijfsruimtes (waaronder kelders), waardoor veel bouwkundige maatregelen een verantwoordelijkheid zijn van de perceeleigenaar. Afhankelijk van de aanwezigheid van een drainagestelsel kan de gemeente de grondwaterstanden in de openbare ruimte (mogelijk beperkt) beïnvloeden. Wij streven naar een drooglegging, het verschil tussen peil van het oppervlaktewater tegenover het peil van het maaiveld/de weg, van 120 centimeter. We hanteren een streefwaarde voor de ontwatering (stand van het grondwater) van 100 centimeter onder de weg; wanneer berging wordt aangelegd is dat 120 centimeter. Hiermee beïnvloeden we mogelijk de

grondwaterstanden onder particuliere percelen, maar in welke mate dit gebeurt, is onder andere afhankelijk van de opbouw van de ondergrond.

Om beter te beoordelen of grondwaterproblematiek structureel of incidenteel is zijn we bezig met een onderzoek naar een groter en efficiënter grondwatermeetnet. Ons meetnet kent momenteel circa 500 meetpunten. Momenteel zetten we het vooral in bij de analyse bij problemen, maar we gaan het ook gebruiken om te analyseren in welke gebieden we op termijn grondwaterproblemen verwachten (zowel in relatie tot drainage alsook oude/lekkende drainerende riolen).

Naast *overlast* speelt ook *onderlast* in droge perioden een grote rol in Dordrecht. Het moet zoveel mogelijk voorkomen worden dat houten paalfunderingen droog komen te staan om verzakingschade te voorkomen. Hiervoor brengen we per gebied in beeld wat er nodig en mogelijk is.

...En meer

Naast het gangbare rioleringswerk moeten grote en integrale thema's ook hun plek krijgen in de komende planperiode. De maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen vragen om een verbreding van de rioleringszorg waar de bovengrond ook een grote rol speelt.

Klimaatadaptatie

Het klimaat verandert en dat heeft gevolgen voor de weersomstandigheden. Het regent vaker hard, terwijl er ook langere droge perioden voorkomen en er vaker hittegolven zijn. Dit moet een plek krijgen in de ruimtelijke inrichting.

De gemeente heeft de ambitie in 2035 klimaatadaptief en waterrobuust te zijn. Dat vraagt bij iedere (grotere) ingreep telkens een verbetering ten opzichte van hoe het nu is. Waterbeheer en het riool spelen een belangrijke rol in de klimaatopgave. In riolen kan maar beperkt water worden opgevangen. Zodra het riool vol is zal het water bovengronds blijven. Water dat op straat staat is dan geen probleem, ook als het tijdelijk wegens blokkeert en hinder geeft (mits de hulpdiensten nog doorgang hebben). En als het nog harder regent zal dit niet voldoende zijn, dan ontstaat er schade door water in panden. Op dat punt is de calamiteitenorganisatie belangrijk en moeten de belangrijkste gebouwen en infrastructuur zo goed mogelijk beschermd worden. Dit betekent dat onder meer ziekenhuizen, brandweerkazernes, tunnels en belangrijke verdeelstations van gas, drinkwater en elektriciteit een hoger beschermingsniveau nodig hebben dan hun directe omgeving. Door middel van de klimaatadaptatiestresstests en de hevige regenbuien van 2015 en juni 2020 hebben we een knelpuntenkaart gecreëerd waarin de belangrijkste klimaatknelpunten van de stad in vermeld staan.

Op de plekken waar we aan de slag kunnen, gaan we doen wat we kunnen om knelpunten te verhelpen en een robuuste inrichting te bewerkstelligen. Idealiter werken we toe naar een hoofdstructuur voor het hemelwater, waarmee we het water naar de juiste plekken brengen. We leiden het water hiermee naar het oppervlaktewater of naar groene plekken waar het een tijdje kan staan, zoals parken, grasvelden en parkeerplaatsen. Dit doen we met hier speciaal op ingerichte straten, greppels, bermen, groene plekken en watergangen.

Rioolvervanging is een aanleiding voor klimaataanpassingen in de openbare ruimte. Zodra wij plannen voor rioolvervanging hebben, zullen we daarom met andere gemeentelijke disciplines

bekijken hoe we in de bovengrondse inrichting klimaataanpassingen kunnen doen. Zolang de werkzaamheden te relateren zijn aan de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater kunnen we het financieren vanuit de rioolheffing.

Naar voorbeeld van de gemeente Rotterdam is in de gemeente Dordrecht sinds een half jaar een commissie uitgiftepeilen actief. Het doel is het bouwpeil van nieuwbouw zodanig aan te passen aan de hoogte van de openbare ruimte dat de kans op wateroverlast wordt geminimaliseerd. De commissie is telefonisch en via een eigen e-mail box bereikbaar. Door contacten met de Omgevingsdienst en de afdeling GEO weten al veel projectontwikkelaars de commissie te vinden. Zij bestaat uit medewerkers van Cluster Ruimtelijke Kwaliteit en Ingenieursbureau Drechtsteden. De commissie komt wekelijks bij elkaar. In opdracht van de commissie verricht de dienst Gemeentebelastingen en Basisinformatie van de Drechtsteden de noodzakelijke hoogtemetingen. Alle gegevens worden opgenomen in een digitale overzichtskaart van Dordrecht.

Klimaatadaptatie en communicatie zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Daarom zetten we in op een verbeterde communicatie via de website, maar ook gerichte stimulatie van bewoners, bedrijven en scholen. Verder is recentelijk de adviesgroep groenblauw gestart om binnen de verschillende projecten van de gemeente klimaatadaptatie mee te nemen in een vroeger stadium, samen met biodiversiteit, groen, spelen en bewegen. Op deze manier zorgen we ervoor dat we als stad de klimaatverandering voor blijven, en zo ervoor te zorgen dat onze bewoners minder wateroverlast ervaren. De adviesgroep kan voor zowel interne als externe projecten een advies meegeven welke eisen, randvoorwaarden en maatregelen meegenomen moeten worden binnen de projecten.

Duurzaamheid en circulaire economie

Wij streven duurzaam werken na. Zo zorgen we door deugdelijk beheer van drukriolering in het buitengebied, dat het energieverbruik minimaal is, er minder storingsen zijn en een langere levensduur wordt bereikt. Riolen in de bebouwde kom renoveren we waar het kan en als het doelmatiger is dan vervangen; zodat we minder hoeven te graven, en minder nieuwe materialen hoeven te gebruiken, ten opzichte van vervangen. Nadeel van renoveren is dat het scheiden van waterstromen dan vaak niet ondergronds te realiseren is. Het vergroten van de afvoercapaciteit is niet mogelijk (hij wordt zelfs vaak iets kleiner). Ook kunnen hogere grondwaterstanden optreden omdat de drainerende werking van lekke riolen verdwijnt. In grote onderhoudsopgaven worden duurzaamheid en circulariteit expliciet benoemd in de aanbestedingen. Regionaal wordt hier verder vorm aan gegeven. De uitkomsten hiervan gebruiken wij ook in de inkoop van goederen en diensten.

Omgevingswet

De Omgevingswet streeft gebiedsgericht werken na, waarbij disciplines integraal optrekken. De basis hiervoor komt te liggen in de omgevingsvisie. Regels over het omgaan met riolering en stedelijk water komen in het omgevingsplan. Beleid en uitvoering komen in het programma, het GRP zal daarom een gemeentelijk rioleringsprogramma worden bij het verstrijken van de planperiode van dit GRP. Er zal altijd een onderbouwing van de rioolheffing nodig zijn, dit wordt waarschijnlijk aan het rioleringsprogramma gekoppeld.

Ook al is het invoeringsjaar van de Omgevingswet nog onduidelijk, we proberen al wel de principes ervan te volgen. Integraal werken, tussen disciplines, én in de onder- en bovengrond wordt dus nog meer dan voorheen het uitgangspunt. Dat vraagt van iedere discipline het 'op orde hebben van de eigen winkel' en het breder kijken als dat nodig is. Veel rioleringswerkzaamheden (zoals reparaties

en renovaties) vinden ondergronds plaats en kunnen zonder afstemming met andere disciplines worden uitgevoerd. Bij grotere werken en projecten vindt de integrale afstemming wel plaats door in het gebied in beeld te brengen wat er dient te gebeuren en hoe dat het beste kan worden samengebracht.

Participatie en communicatie

Een groot deel van het stedelijk gebied bestaat uit particulier terrein, dit is zo'n 60 tot 70%. Om onze doelen te bereiken hebben we die particulieren nodig. Dit begint bij wat particulieren en bedrijven lozen en hoe ze het lozen. Zo geven doorgespoelde doekjes en vet veel verstoppingen en rioolgemaal-storingen, wat tot hoge maatschappelijke kosten leidt. Ook zorgen foutaansluitingen voor problemen, waardoor er afvalwater soms op hemelwaterriolen wordt geloosd en dan zonder zuivering in het milieu belandt. Het gaat ook om de inrichting van het particuliere terrein. Veel verharde oppervlakken zorgt voor meer water dat afstroomt naar de openbare ruimte (óf afwenteling naar lageregelegen particulier terrein), waardoor het een maatschappelijk probleem wordt.

We proberen particulieren op een positieve manier bewust te maken van hun invloed op een veilig en gezond watersysteem. Zo proberen we op bedrijventerreinen om bedrijven beter voorbereid te laten zijn op een veranderend klimaat, met het verspreiden van informatie en over mogelijkheden die bedrijven zelf hebben. Daarnaast proberen we met stimulerende maatregelen om bedrijven aan te zetten om hun verhard oppervlak om te zetten in groen. En we zijn bezig om schoolpleinen te vergroenen, zodat de jeugd gewend raakt aan een groene, minder versteende omgeving.

Het is belangrijk te weten dat, naast onze voornemens, burgers en bedrijven ook eigen verantwoordelijkheden hebben. Alleen samen houden we het riool deugdelijk en kunnen we invulling geven aan de klimaatopgaven. Dit communiceren we telkens in onze (social) media uitingen. Expliciet verwachten wij van onze inwoners het volgende:

1. Wij verwachten dat inwoners het riool verstandig gebruiken;
2. Wij verwachten dat inwoners hemelwater zoveel mogelijk zelf opvangen en verwerken;
3. Wij verwachten dat water-op-sstraat meer wordt geaccepteerd;
4. Wij verwachten dat inwoners bij grondwateroverlast controleren of hun woning voldoende waterdicht is;
5. Wij verwachten dat inwoners bij droogte of potentiële grondwateronderlast controleren of hun fundering op houten palen voldoende onder water staan.

Energietransitie

Met de planning van onze vervangingsopgave proberen we ook afstemming te vinden met de aanleg van stadsverwarming en/of projecten om van het gas af te raken. Een deel van de gemeente is aangesloten op het HVC warmtenet. De gemeente heeft in kaart gebracht waar mogelijkheden zijn voor (Thermische Energie uit Oppervlaktewater) en TEA (Thermische Energie uit Afvalwater). Er wordt een studie gestart met Hogeschool Rotterdam en de Duurzaamheidsfabriek om 3 à 4 mogelijke pilots uit te werken. Specifieke TEO en TEA maatregelen komen ten laste van het budget voor energietransitie. Waar ingrepen in het riool meeliften mogelijk maken, zullen we dit faciliteren.

Integraal werken

Om al deze opgaven samen te brengen wordt integraal werken steeds belangrijker. Riolering is een onderdeel van de leefomgeving en moet samen met alle andere onderdelen zorgen voor een prettige en veilige leefomgeving. Vanuit riolering zetten we hier een aantal stappen voor. Zo gaan we de beheerdata meer generiek en toegankelijker maken door te voldoen aan de nationale standaard hiervoor (de GWSW) en de data toegankelijk te maken via de landelijke uitwisseling van PDOK. Delen van dit GRP gaan onderdeel vormen van de groen-blauwe buurtaanpak dat nu wordt opgezet. Ook binnen het wegenbeleid liggen lijnen met werkzaamheden aan het stedelijk water en de riolering. Zo wordt binnen het wegenbeleid rioolvervanging vaak gezien als het einde van de levensduur van de weg, waardoor ingrijpen bovengronds tegelijk plaatsvindt met rioolvervanging

Hiermee wordt een meer integrale kijk op de buitenruimte bereikt. We stemmen onze werkzaamheden zoveel mogelijk af met andere disciplines, hiervoor gebruiken we de werkplanningen die in dit GRP staan genoemd.

Uiteindelijk leidt integraal werken tot andere plannings en projecten dan als wij het alleen vanuit 'riolering' zouden oppakken. Afstemming en integraal werken vraagt om aanpassingsruimte. We geven in dit GRP aan hoe wij het vanuit ons vakgebied zouden willen aanpakken, maar in de praktijk schuiven wij hiermee als dat nodig blijkt. Zo kunnen we investeringen naar voren halen of naar achteren schuiven en projecten anders aanpakken als dit in het belang is van een integraal project. Dit kan leiden tot hogere projectkosten, daarom verantwoorden we de gemaakte keuzes als dit zich voordoet.

Financiën

We streven naar een gezonde, kostendekkende rioolheffing die qua hoogte vergelijkbaar is met gemeenten die wat betreft omstandigheden (stedelijkheid, grondslag, en stelselopbouw) op Dordrecht lijken. Daarom rekenen we de rioolheffing langjarig door om de gevolgen van het beleid nu op de toekomst in beeld te brengen. Om een gezonde financiële onderbouwing te waarborgen zullen we regelmatig steekproefsgewijs de kostenramingen controleren op basis van nacalculatie. Mede hiermee willen we een gezond en toekomstbestendig rioolheffingssysteem creëren, zonder spaarsysteem toe te passen.

In dit GRP starten we een detail-doorkijk van 8 jaar. De planperiode van het GRP in zichzelf verandert niet, maar om in te kunnen spelen op de grotere ontwikkelingen zoals klimaataaptatie, zullen we projecten en dus ook de financiering voor een gedetailleerde doorkijk van 8 jaar opzetten. We nemen nu ook budget mee voor bredere klimaataanpassingen, wat we voorheen niet deden. Hierdoor stijgen de uitgaven en daarmee ook de lasten voor de bewoners.

5. Wat hebben we nu

Het areaal in Dordrecht

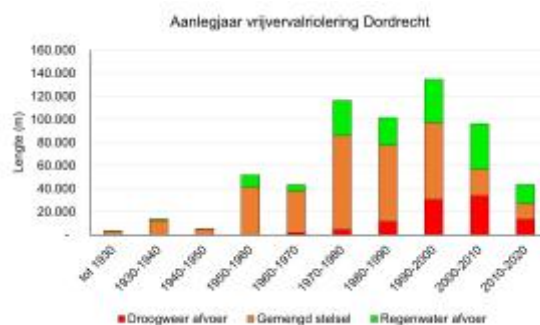
Gemeente Dordrecht komt met 119.300 inwoners (1 jan 2020) op plek 24 op de lijst van de grootste gemeenten van Nederland. Van haar oppervlakte van 100 km² is 20% water en 80% land. In Dordrecht ligt een uitgebreid stelsel aan leidingen, pompen en andere voorzieningen die het afval- en hemelwater elke dag verwerken. Dit betreft onder andere:

- 611 kilometer vrijvervalriolen
- 49 kilometer pers- drukleidingen
- 87 kilometer drainage
- 42.000 kolken
- 5 bergbezinkbassins
- 18 grondwatergemalen
- 7 schoonwatergemalen
- 13 tunnelgemalen
- 80 rioolgemalen
- 250 drukrioolunits

Zo'n 80% van het afvalwater van de gemeente Dordrecht wordt via het hoofdrioolgemaal Maria Montessorilaan naar de RWZI Dordrecht verpompt. Dit transport gaat via een 5,5 km lange persleiding. De restlevensduur van deze leiding is onbekend. Inspectie van de leiding is niet simpel. In de planperiode gaan we met de meest geschikte methode onderzoeken wat de kwaliteit van de leiding is. Hieruit volgt een inschatting van het moment van vervanging. Ook onderzoeken we of het zinvol is om eventueel een tweede persleiding met een kleinere diameter parallel aan de bestaande leiding aan te leggen. Hiermee worden de risico's bij een defecte hoofpersleiding aanmerkelijk verkleind. De kosten van vervanging of aanleg van een extra leiding zijn fors en zullen direct effect hebben op de rioolheffing. In het kostenmodel voor het volgende Gemeentelijk Rioleringsplan nemen we de uitkomst van het onderzoek mee.

In 2018 is in combinatie met ingenieursbureau Drechtsteden een Basisrioleringsplan (BRP) opgesteld. Hieruit is gebleken dat alle bemalingsgebieden kritische punten hebben die niet voldoen aan normbui 08 (19,8 mm per uur) met een herhalingskans van eens in de 2 jaar. Er waren echter geen structurele wateroverlastlocaties bekend en er zijn daarom geen directe maatregelen opgesteld. In 2020 zijn, net als in 2015 enkele zeer heftige buien over Dordrecht getrokken, waardoor veel wateroverlast optrad. Daarna zijn er wel meerdere mogelijke verbeteringsmaatregelen opgesteld. In het volgende hoofdstuk wordt hierop ingegaan.

In het BRP wordt niet alleen getoetst of het rioolstelsel de normbui goed kan verwerken, zonder overlast, maar wordt ook de afvoerhoeveelheid naar de zuivering berekend en wordt de impact op het watersysteem via riooloverstorten in beeld gebracht. De resultaten worden met het waterschap besproken. Hieruit volgen eventuele maatregelen om het systeem te verbeteren en de impact te verminderen. Een overzicht van de lozingswerken is opgenomen in bijlage 1. Naar aanleiding van het BRP is bepaald dat er aanvullend onderzoek plaatsvindt op een aantal locaties om na te gaan of de impact op het watersysteem toelaatbaar is. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door het waterschap. Daarnaast wordt gezamenlijk met het waterschap onderzocht of de capaciteit van de rioolgemalen richting de RWZI kan worden geoptimaliseerd. Afspraken hierover met het waterschap worden deze planperiode geactualiseerd in een zogenaamd afvalwaterakkoord.

1 - Dit figuur toont wat de verhouding is tussen gemengde, regenwater en vuilwaterstelsels in Dordrecht.

Het systeem is schoon, heel en veilig (kwaliteit/toestand objecten, objectfunctioneren)

In Dordrecht vormt de vervuilingsgraad van het riool geen belemmering voor het systeemfunctioneren en de waterkwaliteit. Wij willen dat dat zo blijft. Ook in de aankomende jaren zetten we in op gebiedsgericht (vervuilingsgericht) reinigen. We reinigen om de vuiluitwerp te beperken en de doorstroming zo min mogelijk te belemmeren. Daartoe maken we vervuilingsgevoelige plekken vaker schoon dan andere. Dit doen we ook in kwetsbare, vervuilingsgevoelige wijken met de kolken. Gebieden waar vuil ophoopt, zullen we vaker reinigen, op andere locaties kunnen we met een lagere frequentie uit de voeten. In de toekomst spelen we, ook

met het inspecteren, in op een afweging naar risico's. De hoeveelheid te inspecteren leidingen is geen doel op zich, de inspectiefrequentie van de riolering voor de komende planperiode is ongeveer één keer in de 15 jaar. Er dient te worden gelet op gevoelige systeemonderdelen en risico's. Er wordt vervolgens ook alleen gereinigd bij inspecties, problemen en calamiteiten. De rioolbeheerder beoordeelt inspectiebeelden zelf. Dit geeft de mogelijkheid om uitkomsten (benodigde maatregelen) integraal in de maatregelpakketten mee te nemen. Storingen aan pompen beoordelen we aan de hand van de locatie en functie van het betreffende gemaal binnen het rioleringsstelsel. De wijze van storingsafhandeling maken we afhankelijk van de risico's.

De organisatie is op orde

Momenteel bedraagt de formatie 12,1 FTE (begroting 2020/2021). Dit team bestaat uit:

- 2 fte Servicemedewerkers
- 1 fte medewerker beheersystemen
- 1 fte medewerker gemalen
- 2 fte Beheerder II
- 3 fte Beheerder I
- 2,6 fte Adviseur vakspecialist
- 0,5 fte Teamleider

De klant is tevreden

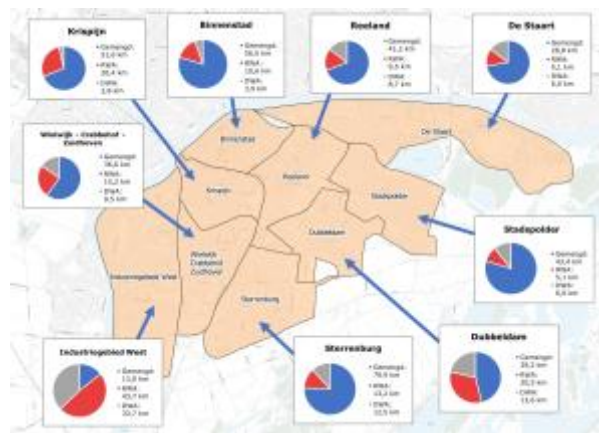
Klachten komen binnen via de buitendienst of de rioolbeheerder. De procedure is helder. Er zijn maximaal 3 personen die zich met de klachten en meldingen bezighouden. Doordat er "korte lijnen" zijn weet iedereen wat er speelt, of er al een geruime tijd een bepaalde klacht van één en dezelfde bewoner is. We volgen de termijnen en procedures die gangbaar zijn in de gemeente.

De financiën zijn op orde

Alle kosten die met de uitvoering van de zorgplichten samenhangen dekken we uit de rioolheffing. Kosten voor dagelijks beheer brengen we onder in de exploitatielasten. Grotere uitgaven activeren we, waarbij we spreken van investeringen. In de afgelopen jaren is de rioolheffing telkens 4% gestegen voor de inflatie en benodigde stijging. Hiermee is geld gespaard. Het spaarbedrag gebruiken we de komende jaren om de te activeren investeringen deels direct te financieren. Hierdoor kunnen we op de lange termijn rente- en afschrijvingslasten verlagen en zo een minder hoge heffing in de toekomst realiseren. "Minder hoog", maar niet lager. Met deze systematiek zorgen we dat de verwachte stijgende vervangingslasten (met name door de grote na-oorlogse wijken) tot een evenredige last over verschillende generaties wordt verdeeld. In het coalitieakkoord is afgesproken niet meer met de spaarsystematiek verder te gaan. Wij geven daar invulling aan door ons Dordtse systeem toe te passen waarbij een deel van de toekomstige investeringen gedekt wordt uit de rioolheffing en een deel leidt tot kapitaallasten.

Uitgangspunt bij het GRP is dat de rioolheffing 100% kostendekkend is. Na de invoering van het nieuwe BBV was dit echter niet meer het geval. Dit komt vooral doordat in de heffing ook een deel van overheadlasten en de compensabele BTW mag worden (en is) opgenomen. Op de grote(re) investeringen zit ook 21% BTW, wat leidt tot een flinke last. Deze last krijgt de gemeente in eerste instantie gecompenseerd uit het BTW compensatiefonds. Echter dit fonds wordt gevoed uit de Algemene Uitkering, waardoor dit voor de gemeente een sigaar uit eigen doos is. Dit is de reden waarom de wetgever toerekening van de gecompenseerde BTW in de heffing toe staat. In de gemeentelijke begroting is dit nog niet juist verwerkt, waardoor de dekking lager is dan 100%. Met dit GRP en de begrotingswijziging die wij aan de Raad zullen voorleggen zullen we dit herstellen en teruggaan naar 100% kostendekkendheid.

De heffing ligt op een niveau van € 197,- voor een gemiddeld huishouden net onder het landelijk gemiddelde van € 199 (2020).

2 - Waar liggen welke stelsels in Dordrecht?

6. Wat gaan we doen

Met de buizen...

Voor de zorgplichten hebben we handvatten voor de uitvoering benoemd. Deze zijn ook de leidraad voor de uitwerking van onze opgave de aankomende jaren.

1. Het systeem is compleet en juist aangelegd (aanwezigheid objecten en systemen);
2. Het systeem functioneert naar behoren (kwaliteit van het systeem, systeemfunctioneren);
3. Het systeem is schoon, heel en veilig (kwaliteit/toestand objecten, objectfunctioneren);
4. De organisatie is op orde;
5. De klant is tevreden;
6. De financiën zijn op orde.

Stedelijk afvalwater

We streven ernaar om alle panden waar vuilwater wordt geproduceerd aan te sluiten op de riolering. Enkele panden zijn niet aangesloten en de verwachting is dat dit zo blijft, vanwege de hoge kosten om een rioolaansluiting te maken. Dit zijn monumentale panden (vooral in het centrum) en panden in het buitengebied waarvoor het zeer kostbaar is om ze aan te sluiten op het riool. Mocht er aanleiding voor zijn, dan overleggen we hierover met waterschap Hollandse Delta en Rijkswaterstaat.

Dordrecht groeit. In de bestaande stad is nieuwbouw van 10.000 woningen voorzien; 4.000 tot en met 2022 en 6.000 in de jaren hierna. Bij inbreidingen wordt in principe altijd aangesloten op het omliggende stelsel. Perceeleigenaren moeten het stedelijk afvalwater altijd gescheiden van het hemelwater aanleveren op de perceelgrens.

Bij (grotere) uitbreidingen wordt altijd gescheiden riolering aangelegd. Aangezien de capaciteit op de zuivering groot genoeg is, zetten we niet actief in op alternatieve zuiveringen. In samenwerking met het waterschap werken we toe naar een nieuw afvalwaterakkoord.

De aansluiting op het hoofdriool is in de gemeente Dordrecht volledig eigendom van de particulier. Door verzakkingen, scheuren, wortelingroei, foutieve aansluiting of verkeerd gebruik kan de rioolhuisaansluiting verstopt raken. De kosten voor het ontstoppen of het herstel van de totale huisaansluiting (dus ook voor het gedeelte in de openbare ruimte) zijn dus voor de huiseigenaar tenzij de verstopping veroorzaakt wordt door wortelingroei van een boom of struik van de Gemeente Dordrecht

In het buitengebied leggen we in principe drukriolering aan. Mogelijk komen hier percelen tot ontwikkeling die te ver van een bestaand stelsel af liggen, waardoor de kosten om drukriolering aan te leggen te hoog worden. Dan kan een lokale alternatieve zuivering een doelmatig alternatief zijn. We zullen telkens met de waterbeheerder kijken wat de beste optie is.

In dit plan gaan we ervan uit dat op de lange termijn ongeveer 25% van het hele stelsel is gerelined en 75% vervangen. Dat er verhoudingsgewijs meer vervangen wordt ligt aan verschillende factoren als een verzakkende ondergrond, vergroten van diameters in verband met de klimaatopgave en de wens tot afkoppelen. Ook zijn er steeds meer integrale projecten waarbij onder- en bovengrondse inrichting tegelijk wordt opgepakt.

Een indirecte lozing is een lozing die niet direct op het oppervlaktewater uitkomt, maar wordt geloosd via een bedrijfsriolering of ander tussenliggend (zuiverings)werk van een derde. In Dordrecht voert de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid namens de gemeente het toezicht uit op indirecte lozingen. Alle indirecte lozingen moeten voldoen aan de regels uit het Activiteitenbesluit of, in geval van vergunningplicht, de regels uit de omgevingsvergunning.

Bij het periodieke toezicht dat de Omgevingsdienst uitvoert worden complexere bedrijven volledig gecontroleerd op verschillende milieuthema's. Naast aandacht voor de bodem, gevaarlijke stoffen en afval is toezicht op de indirecte lozing een vast onderdeel van de controle. Relevante indirecte lozingen worden door de Omgevingsdienst en het waterschap gezamenlijk gecontroleerd.

Naast periodiek toezicht heeft de Omgevingsdienst ook specifieke projecten bij bepaalde branches. In 2020 zijn bijvoorbeeld veel bedrijven uit de voedingsmiddelenindustrie gecontroleerd op de indirecte lozingen. Ook hierbij heeft de Omgevingsdienst de controles gezamenlijk met de inspecteurs van het waterschap Hollandse Delta uitgevoerd. Binnen deze branche zijn verschillende vetafscheiders gecontroleerd en zijn afvalwatermonsters genomen. Dit project zal tot 2022 doorlopen.

Wanneer er een vergunningaanvraag gedaan wordt waarin de indirecte lozing een onderwerp is, vraagt de Omgevingsdienst altijd advies aan het waterschap. Bij lozingen die vallen onder de meldingsplicht van het Activiteitenbesluit, wordt het waterschap naar inschatting van de relevantie geïnformeerd over de gemelde activiteiten.

Hemelwater

Perceeleigenaren zorgen zelf voor de verwerking van hemelwater. Alleen als dat niet lukt, nemen wij het over en verwerken we het, samen met het hemelwater dat van openbaar terrein wordt verwerkt. Bij nieuwe ontwikkelingen zamelen we het hemelwater gescheiden van het vuilwater in. Als we in bestaande gebieden riolen vervangen, zorgen we er ook voor dat particulieren zoveel mogelijk afkoppelen. Dit is momenteel nog niet goed genoeg geborgd in projecten. Dus daar zijn we scherp op de inbreng en 'spelregels' binnen projecten. Op den duur krijgen we dus steeds meer een ontvlechting van de waterstromen.

In nieuwbouw gebieden is de norm voor de aanleg van waterafvoer en waterberging zodanig dat er bij 90 mm in één uur geen schade optreedt. Alleen wanneer aangetoond kan worden dat minder berging niet tot (meer) overlast leidt, mag de ontwikkelaar hiervan afwijken. Naast ruimte in riolen, waar we uitgaan van een maatgevende capaciteit op basis van bui08 in bestaande gebieden en bui09 na rioolvervanging, gaat ook de bovengrond steeds vaker een rol spelen in de verwerking van hemelwater. Straten zullen tijdelijk fungeren als waterberging, mits het de doorgang op (belangrijke) verkeersaders niet belemmert. De algemene norm die we hanteren is géén in pandige waterschade bij neerslag tot 60 millimeter per uur. De ervaring heeft echter helaas geleerd dat in specifieke gevallen redelijkerwijs niet aan deze norm kan worden voldaan. Theoretische oplossingen kunnen in de praktijk namelijk niet uitvoerbaar zijn of buitenproportionele kosten met zich meebrengen. Deze norm zal de komende 5 jaar verscherpt worden door middel van de klimaatlabels om er zo voor te zorgen dat de stad het veranderende klimaat aan kan.

Infiltreren is op veel plekken geen optie. Daarom zullen we veel regenwater vertraagd afvoeren. Dit doen we met verlagingen in het maaiveld of ondergronds als er bovengronds geen ruimte is voor het water.

Afkoppelen doen we al jaren in Dordrecht en dat zullen we blijven doen. Dat doen we enerzijds om de kans op wateroverlast te verminderen. Anderzijds om (ongewenste) overstorten te verminderen. Maar het is ook bedoeld om zoveel mogelijk vuilwater naar de zuivering te brengen, in plaats van gemengd water. De afvoercapaciteit van hemelwater wordt zo vergroot, en bij water op straat weten we in steeds meer gevallen dat er geen vuilwater op straat staat.

Alleen waar het niet mogelijk is vanwege een gebrek aan beschikbare ruimte (in het groen of oppervlaktewater), een te krappe ruimte in de ondergrond (vanwege kabels en leidingen) of te weinig ruimte (oude centrum) gaan we dus niet afkoppelen. Voor de rest doen we het zoveel mogelijk.

Of een overstort een knelpunt is beoordelen we in overleg met de waterbeheerder, waarbij we de hoeveelheid overstortend rioolwater en de impact daarvan op het ontvangende water analyseren. Op plekken waar geloosd (hemel-)water qua kwaliteit te wensen over laat, starten we een onderzoek naar foutaansluitingen.

Het algemene uitgangspunt om de bestaande riolen te toetsen op hydraulische capaciteit is de theoretische toetsbui9 uit de Kennisbank Riolering van Stichting RIONED. Deze bui treedt theoretisch gezien eens per 5 jaar op. Grote knelpunten uit deze toetsingen, onder andere in het Basisrioleringsplan (BRP; dit wordt de Systeemanalyse Stedelijk Water; SSW) leiden tot maatregelen. Waar mogelijk in projecten wordt de afvoercapaciteit van het rioolsysteem en de bergingscapaciteit in de openbare ruimte vergroot om te anticiperen op de extremere neerslag. Ook wordt aan bewoners gevraagd om hemelwater zoveel mogelijk zelf op te vangen en te bergen.

We kunnen in de periode van 2021 tot en met 2023 jaarlijks samen met de regio en het waterschap impuls gelden van het Rijk aanvragen voor maatregelen die wateroverlast en droogte tegengaan. Ze moeten uiterlijk eind 2027 zijn uitgevoerd. Gezien de wateroverlast die breed in de gemeente 2020 is opgetreden, is het treffen van extra maatregelen onvermijdelijk. In eerste instantie richten we ons daarbij op het (snel) inventariseren van de urgente overlastplekken, de oorzaak ervan én de mogelijke oplossingen. Dit vraagt de nodige voorfinanciering om de maatregelplannen voor wateroverlast te ontwikkelen. Deze plannen kunnen heel breed zijn, niet alleen fysieke uitvoering maar ook communicatie, voorlichting en acties gericht op bewoners/bedrijven. Daartoe zal het onderzoeksbudget voor de planperiode jaarlijks worden verhoogd naar €80.000,-.

Grondwater

In de aanpak van grondwaterproblemen hanteren we de volgende voorkeursvolgorde:

- bouwkundige maatregelen;
- maatregelen in het watersysteem;
- nuttig gebruik van overtollig grondwater;
- afvoer van overtollig grondwater naar oppervlaktewater;
- afvoer van overtollig grondwater naar de RWZI.

Wij verwachten dat inwoners bij grondwateroverlast controleren of hun woning voldoende waterdicht is. Ook moeten ze eerst (laten) onderzoeken of er andere oorzaken zijn die indirect grondwateroverlast veroorzaken. Denk hierbij aan de bodemsamenstelling van particulier terrein (ondoorlatendheid), hemelwaterafvoeren die niet goed zijn aangesloten of de inrichting van de tuin waardoor regenwater direct de tuin, kruipruimte of kelder instroomt.

Wij verwachten dat inwoners bij droogte of potentiële grondwateronderlast controleren of hun fundering op houten palen voldoende onder water staat door het raadplegen van de grondwaterstanden die gepubliceerd worden op de gemeentelijke website of door het zelf meten van secundaire of/en tertiaire peilbuizen nabij de woning. Bij funderingsschade dient funderingsherstel plaats te vinden. Dit is een verantwoordelijkheid van de eigenaar van het pand. Hiervoor zijn geen budgetten opgenomen in dit GRP.

Het droogvallen van funderingen vraagt steeds meer aandacht gezien de toenemende investeringen en schadekosten. Het herstel is de verantwoordelijkheid van de eigenaar. Dit betekent dat de gemeente een ondersteunende rol neemt ten aanzien van funderingsherstel. De gemeente communiceert en kan desgevraagd met kennis ondersteunen.

En meer...

Klimaatadaptatie

Dit plan bevat twee taken die betrekking hebben op klimaatadaptatie:

- Een jaarlijks budget van €600.000 voor het bestrijden van wateroverlast. De exacte besteding van dit budget bepalen we per jaar. De knelpuntenkaart van de in 2019/2020

uitgevoerde stresstest en geconstateerde wateroverlast in 2020 is de voornaamste input voor de besteding van dit budget.

- Een team van gemeentelijke beheerders en vakspecialisten heeft alle in dit plan opgenomen rioolvervangingswerken getoetst op bestendigheid tegen wateroverlast. Dit heeft geleid tot aanvullende maatregelen die in de lijst met rioolvervangingswerken zijn opgenomen.

Een verdere uitwerking van de gemeentelijke klimaatadaptatiestrategie wordt opgenomen in de notitie over de integrale buurtaanpak bij het Groenblauwe Beheerplan, de Wegennota en dit Gemeentelijke Rioleringsplan.

Participatie en communicatie

Volgens de Waterwet moet de gemeente hét loket voor de burger voor alle waterzaken worden. De wetgeving eist niet van gemeenten een apart en fysiek (grond)waterloket te realiseren. Het gaat er om dat een burger die de gemeente met een probleem benadert, serieus genomen wordt. De gemeente Dordrecht geeft aan deze gedachtegang invulling middels de wijklijn (14078), het E-loket (Fixi) en een klantcontactcentrum. De wijklijn (telefoon) en het E-loket (website) zijn bestaande communicatiekanalen binnen in de gemeente Dordrecht.

We streven ernaar dat we adequaat met onze 'klant' omgaan. We zetten de telefonische wijklijn op dezelfde manier in als de afgelopen jaren. Klachten komen binnen via de buitendienst of de rioolbeheerder. De procedure is helder. Er zijn maximaal 3 personen die zich met de klachten en meldingen bezighouden. Doordat er 'korte lijnen' zijn weet iedereen wat er speelt, of er al een geruime tijd een bepaalde klacht van 1 dezelfde bewoner is.

Om het risico door het uitvallen van een schakel in het proces te verminderen, zullen we de procedures in het klantcontact vastleggen. Verder volgen we termijnen en procedures die gangbaar zijn in de gemeente. We zullen in deze planperiode onderzoeken of en welke informatie we uit meldingen en klachten gaan analyseren en gaan gebruiken ter toetsing van ons handelen.

Expliciet verwachten wij van onze inwoners het volgende:

1. Wij verwachten dat inwoners het riool verstandig gebruiken;
2. Wij verwachten dat inwoners hemelwater zoveel mogelijk zelf opvangen en verwerken;
3. Wij verwachten dat water-op-straat meer wordt geaccepteerd;
4. Wij verwachten dat inwoners bij grondwateroverlast controleren of hun woning voldoende waterdicht is;
5. Wij verwachten dat inwoners bij droogte of potentiële grondwateronderlast controleren of hun fundering op houten palen voldoende onder water staan.

Duurzaamheid, circulaire economie, omgevingswet, energietransitie

Duurzaam werken is het uitgangspunt in de wijze van beheer en vervangen dan wel relinen. Specifieke maatregelen of onderzoeken voeren we in dat kader niet uit. Circulaire economie is

aandachtspunt bij grotere aanbestedingen, waar we kansen zien nemen we dit mee. Verder onderzoek of maatregelen treffen we in het kader van dit GRP niet.

Een eerste meer integrale uitwerking in het kader van nieuwe planvorming onder de Omgevingswet vindt plaats in de groenblauwe buurtaanpak. In een volgende GRP werken we dit verder uit.

De energietransitie zal leiden tot andersoortige energienetten. Daar waar mogelijk liften de hieruit voortkomende projecten mee met rioolvervangingen of andere aanpassingen. We zullen de aankomende jaren met de Hogeschool Rotterdam en de Duurzaamheidsfabriek TEO en TEA maatregelen uitwerken. Wij faciliteren hierin; in de rioolheffing worden hiervoor geen middelen opgenomen.

Integraal werken

Riolering is een onderdeel van de leefomgeving en moet samen met alle andere onderdelen zorgen voor een prettige en veilige leefomgeving. In dit GRP stellen we onze plannings op, en stemmen af waar we werk met werk kunnen maken. Vervolgens creëren we ook algemene aanpakken waarmee we met andere initiatieven mee kunnen liften. Een eerstvolgende stap is het afstemmen van plannings met groen in de groenblauwe buurtaanpak. Maar ook steeds vaker met wegen. Integraal werken kan wanneer iedere discipline 'de eigen winkel' op orde heeft. In de groenblauwe buurtaanpak beschrijven we de integrale (groenblauwe) ingrepen. Een stap verder zal zijn om ingrepen in de buitenruimte geheel integraal te beschrijven.

Jaarlijkse exploitatielasten

Exploitatielasten ten behoeve van het GRP	Kosten (jaarlijks)	Toegerekende BTW
Aanslag Waterschap (10%), publ. heffingen, overig.	€ 20.584	
Riolen PROJ Pr.mgt/opstellen pve (PM/SO)	€ 15.575	€ 3.271
Bijdragen Waterschap	€ -115.000	
Oninbaar rioolheffing grootverbruik, Reservering dubieuze debiteuren is 44825 BBV	€ 25.000	
Kwitschelding rioolheffing kleinverbruik	€ 0	
Oninbaar rioolheffing kleinverbruik, Reservering dubieuze debiteuren is 44825 BBV	€ 25.000	
Invordering rioolheffing eigendom vorige jaren, Reservering voor dubieuze debiteuren oninbaar	€ 27.270	
Ingroei boomwortels	€ 30.799	€ 6.468
Reiniging en inspectie riolering	€ 225.000	€ 47.250
Calamiteiten riolen en huisaansluitingen, onderhoud en reparatiekosten	€ 14.849	€ 3.118
KLIC meldingen(rioleringen)	€ 8.220	€ 1.728
Beheer grondwater en klachtafhandeling	€ 24.000	
Externe adviesopdrachten	€ 11.003	€ 2.311
WVD Wkzh gemalen regio	-€ 38.900	
Reiniging drainage	€ 20.000	€ 4.200
Meting en onderhoud putten/peilbuizen	€ 40.000	€ 8.400
Onderzoeken grondwater	€ 32.000	€ 6.720
PROJ WVD Maken/Herstellen rioolaansluitingen, Inhuur niet op formatie/ niet gemeentel functie	€ 5.065	
PROJ WVD Maken/Herstellen rioolaansluitingen, overige baten	€ -20.000	
PROJ WVD Maken/Herstellen rioolaansluitingen, overige goederen en diensten	€ 15.575	
Straatkolken reparaties aansluitingen	€ 30.804	€ 6.469
Straatkolken zuigen	€ 209.000	€ 43.890
Verwerkingskosten kolkenlib	€ 16.073	€ 3.375
Straatkolken zuigen (bijdr veegkosten Wegen)	€ 698.308	
Bijdrage baggeren	€ 111.481	
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, betaalde belastingen	€ 5.159	€ 1.083
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, energiekosten	€ 278.566	€ 58.499
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, gereedschappen	€ 2.241	€ 471
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, onderhoud en reparatiekosten	€ 194.899	€ 40.929
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, schoonmaakkosten	€ 3.367	€ 707
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, verzekeringen	€ 3.815	€ 801
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, kosten telecommunicatie	€ 21.307	€ 4.474
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, ICT kosten	€ 22.212	€ 4.665
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, Lidmaatschappen en abonnementen	€ 787	€ 165
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, overige goederen en diensten	€ 29.094	€ 6.110
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, overige baten	€ 0	€ 0
Dagelijks onderhoud vuilwaterriool	€ 133.681	€ 28.073
Enmalige aanpassingen rioolstelsel	€ 5.280	€ 1.109
Rioolbeheer	€ 29.942	€ 6.288
Personeelskosten Riolen Ruimtelijke Kwaliteit	€ 992.886	
Personeelskosten Riolen Wijken	€ 16.153	
Overhead	€ 915.000	
PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, herstel vernielingen	€ 2.241	
Bijdrage aan GBD	€ 752.524	€ 158.030
PROJ Vervoer algemeen- Riolen	€ 30.242	€ 6.351
Klein onderhoud	€ 200.000	€ 42.000
Telemetriekosten na renovatie DRL (t/m 2025)	€ 94.500	
Klimaatadaptatie: onderzoek, advieskosten, kleine projecten	€ 100.000	€ 21.000

3 - Jaarlijkse exploitatielasten ('out of pocket') voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken, inclusief personeel en overhead, exclusief investeringen en kapitaallasten.

Projecten riolen vervangen en relinen in dit GRP

7. Waarmee gaan we dat doen

Personele middelen

De uitvoering van de taken die in het GRP beschreven staan, zijn in de Kennisbank Riolering (Stichting RIONED) onderverdeeld in 5 deeltaken. Daarmee is een globale inschatting te maken van de formatie die nodig is. De taken zijn:

- Planvorming;
- Onderzoek;
- Onderhoud;
- Maatregelen;
- Facilitair.

In de Kennisbank Riolering van Stichting RIONED is een rekenmodule beschikbaar waarin de benodigde formatie kan worden berekend:

	Minimaal uitbesteden	fte (175 dagen/jaar)	Maximaal uitbesteden	fte (175 dagen/jaar)
	tijdsbesteding dagen		tijdsbesteding dagen	
Planvorming, onderzoek en facilitair	540	3,1	540	3,1
Onderhoud	2182	12,5	241	1,4
Maatregelen	1087	6,2	435	2,5
Totaal	3809	21,8	1216	6,9

Op basis van de kengetallen is de inschatting van de benodigde formatie om alle taken in Dordrecht uit te kunnen voeren als volgt:

Vanuit de huidige samenstelling blijkt een bezetting van 12,1 fte aan de taken voor stedelijk water en riolering te werken. Deze is als volgt opgebouwd. Vanuit deze samenstelling kunnen de opgesomde werkzaamheden uit dit hoofdstuk goed te kunnen worden uitgevoerd.

- 2 fte Servicemedewerkers
- 1 fte medewerker beheersystemen
- 1 fte medewerker gemalen
- 2 fte Beheerder II
- 3 fte Beheerder I
- 2,6 fte Adviseur vakspecialist
- 0,5 fte Teamleider

Financiële middelen

Omslagrente

Momenteel hanteren we binnen de Gemeente Dordrecht een omslagrente van 3,0%. Doordat de actuele (stand december 2020) rentestand aanzienlijk lager ligt, heeft dit tot gevolg dat er bij nieuwe investeringen een voordeel ontstaat. Zoals in de Begroting 2021 reeds aangekondigd, zal bij de Kadernota 2022 worden beoordeeld hoe het voordeel van de interne rente direct in de begroting kan worden opgenomen. In de Kadernota 2022 zal het voorstel worden gedaan om de omslagrente naar 2,0% te verlagen. Vooruitlopend op dit besluit, wordt in dit GRP reeds gerekend met een omslagrente van 2,0%.

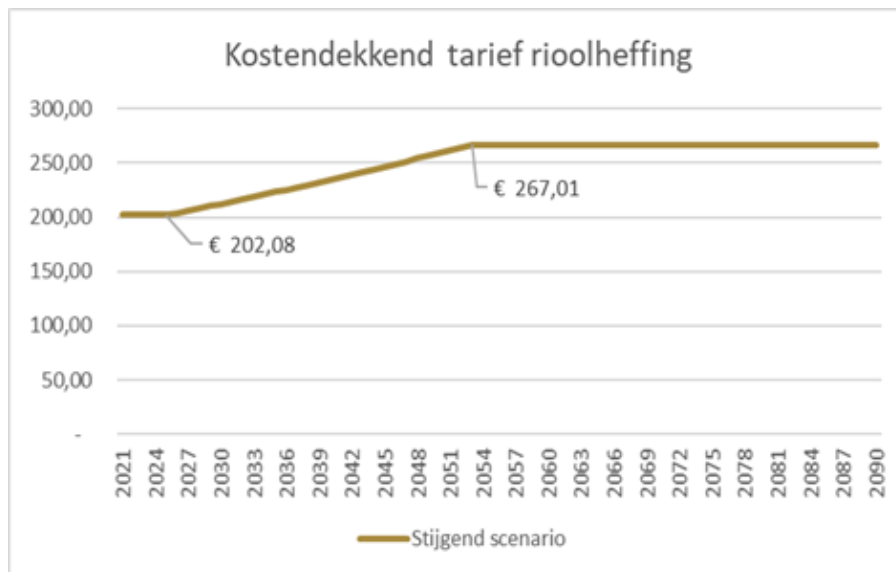
Kostendekkingsberekening

De uitgangspunten voor de kostendekkingsberekening zijn te vinden in bijlage 4. De komende planperiode verwachten we ongeveer 12-20 miljoen per jaar uit te geven aan de rioleringszorg. In de tabel hieronder is een samenvatting te zien van de posten waaraan dit wordt uitgegeven, een volledig overzicht staat in bijlage 5.

		2021	2022	2023	2024	2025
Investerings (kapitaallasten)	MIP (investerings riolen)	€ 5.843.050	€ 6.031.635	€ 5.456.000	€ 3.680.000	€ 5.500.000
	Gemalen (bouwkundig)	€ 1.283.700	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20.000
	Gemalen (mechanisch/elektrisch)	€ 319.894	€ 394.002	€ 345.485	€ 300.000	€ 224.680
	Pensleiding	€ 151.733	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Klimaatmaatregelen	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
	Kapitaallasten uit het verleden	€ 5.205.361	€ 4.274.450	€ 4.198.245	€ 4.139.020	€ 4.041.246
Exploitatie/lasten	Onderzoek	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
	Exploitatie (inclusief personeel en overhead)	€ 5.367.000	€ 5.367.000	€ 5.367.000	€ 5.367.000	€ 5.367.000
BTW	Compensabele BTW (investerings en exploitatie)	€ 2.297.839	€ 2.012.252	€ 1.882.503	€ 1.079.991	€ 1.954.574

Kostendekkend tarief

Om de in dit GRP beschreven werkzaamheden uit te voeren zijn inkomsten uit de rioolheffing nodig. In de figuur hieronder is het gekozen kostendekkingsscenario aangegeven met het benodigde tarief voor de komende 70 jaar. Dit scenario is het zogenaamd "hybride" kostendekkingsmodel, wat ook bij de vorige doorrekening van het tarief toegepast is en aansluit bij de boekhoudings-systematiek van gemeente Dordrecht. In dit model worden investeringen deels gekapitaliseerd en deels bekostigd uit de voorziening die overblijft uit het vorige jaar. De uitgangspunten van dit model zijn te vinden in bijlage 4. Dit hybride model is doorgerekend met een rente op de kapitaallasten van 2% en een inflatie van 0%.

7 - Het kostendekkende tarief van de rioolheffing hoeft pas na 5 jaar te stijgen tot uiteindelijk een stabiel tarief van €267,-.

Als we de rioolheffing van Dordrecht vergelijken met omliggende gemeenten zien we dat Dordrecht een relatief laag tot gemiddeld tarief heeft. In de planperiode stijgt de rioolheffing, los van correctie voor inflatie, niet. Wel heeft Dordrecht van 2019 naar 2020 de grootste stijging gehad vergeleken met de omliggende gemeentes.

De rioolheffing 2020 voor een meerpersoonshuishouden met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 250.000:

- Dordrecht: € 194 (verschil met vorig jaar 4%)
- Zwijndrecht: € 302 (verschil met vorig jaar 1,4%)
- Papendrecht: € 141 (verschil met vorig jaar 2,2%)
- Sliedrecht: € 236 (verschil met vorig jaar 1,2%)
- Hardinxveld-Giessendam: € 231 (verschil met vorig jaar 1,8%)
- Hendrik-Ido-Ambacht: € 184 (verschil met vorig jaar 2,5%)

Bijlage 1: Officiële reactie RWS op het GRP

Retouradres: Rijkswaterstaat | Postbus 2232 | 3500 GE Utrecht

RWS INFORMATIE

Gemeente Dordrecht
Stadsbeheer
T.a.v. de heer M. Ruisch
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT

Datum 20 januari 2021
Onderwerp Advies naar aanleiding van
concept GRP Gemeente Dordrecht 2021-2025.
Zaaknummer RWSZ2021-00000891

Rijkswaterstaat
West-Nederland Zuid

Boompjes 200
3011 XD Rotterdam
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088 797 15 00
E vergunningen.wnz@rws.nl
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

S. van der Nagel
senior adviseur waterkwaliteit

T 06 21 585 421

E sander.vander.nagel@rws.nl

Ons kenmerk
RWS-2021/2079

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Geachte heer Ruisch,

Op 29 december 2020 heb ik van u per e-mail het concept gemeentelijk rioleringsplan (GRP) voor de periode van 2021 tot en met 2025 ontvangen. Dit plan is geregistreerd onder nummer RWSZ2021-00000891. Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid is één van de wettelijke adviseurs als bedoeld in artikel 4.23 van de Wet milieubeheer.

Algemeen

Allereerst verdient het plan complimenten ten aanzien van leesbaarheid en duidelijkheid. Daarnaast is het GRP inhoudelijk een compleet verhaal, waarbij alle aspecten rondom riolering en haar problematieken goed belicht worden. De gemeente Dordrecht heeft een duidelijke toekomstvisie en -ambitie verwoord, rekening houdend met toekomstige (klimaat)ontwikkelingen.

Niettemin wil ik enkele aanvullingen en opmerkingen maken, welke volgen in onderstaand advies:

Gevolgen voor het milieu

Een beschrijving van de gevolgen van lozings voor het milieu is een verplicht onderdeel van het GRP. Voor Rijkswaterstaat is het van belang dat uit het GRP blijkt wat de milieu-impact vanuit de gemengde overstorten op rijkswater is.

Veel gemeenten kiezen ervoor om de berekeningen van de milieugevolgen en de locaties van de overstorten te vermelden in basisrioleringsplannen (BRP's), en in het GRP daarnaar te verwijzen. Ook de gemeente Dordrecht heeft hiervoor gekozen.

RWS INFORMATIE

Rijkswaterstaat
West-Nederland Zuid

In het GRP geeft u aan dat het meest recente BRP in 2018 is opgesteld. Dit BRP heb ik inmiddels separaat van u ontvangen. Op basis van wat er in het BRP staat vermeld zie ik geen verdere aandachtspunten met betrekking tot de milieugevolgen. Volgens de bij mij beschikbare informatie zijn er ook geen overstorten op rijkswater die in de praktijk tot knelpunten leiden. Mocht zich dat in de toekomst wel voordoen, dan zullen we in gezamenlijk overleg bespreken welke maatregelen de gemeente vanuit de zorgplicht zou kunnen nemen.

Datum
20 januari 2021

Ons kenmerk
RWS-2021/2079

Locatieontwikkelingen in planperiode

Indien er nu al nieuwe gemengde overstorten op rijkswater bekend zijn die gedurende de planperiode zullen worden gerealiseerd, verzoek ik u om die alvast, inclusief de verwachte vuiluitworp, op te nemen in een aanpassing op het BRP. Op grond van het Besluit lozen buiten inrichtingen zijn lozingen vanuit gemeentelijke stelsels alleen toegestaan als de lozingen ook zijn beschreven in het GRP (of het daaraan gekoppelde BRP).

Met vriendelijke groet,
DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
hoofd Vergunningverlening Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid

N.C. Knaap

Bijlage 2: Officiële reactie WSHD op het GRP

DATUM 5 maart 2021
UW EMAIL VAN 15 februari 2021
UW KENMERK 2100364
ONS KENMERK U
INGEKOMEN NR. E2101313
ONDERWERP Reactie op ontwerp Gemeentelijk Rioleringsplan Dordrecht 2021 - 2025

CONTACTPERSOON Mirjam Geurts - van Well
DOORKIESNUMMER 088 974 3728
E-MAILADRES m.geurts-vanwell@wshd.nl
AANTAL BIJLAGEN -

College van Burgemeester en wethouders
Gemeente Dordrecht
T.a.v. M. Ruisch
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT

Geacht college,

Op 15 februari 2021 ontvingen wij van u het concept ontwerp Gemeentelijk Rioleringsplan Rotterdam 2021 – 2025 (GRP). In deze brief geven wij onze reactie op het voorgestelde beleid en het gevolgde proces.

U heeft ons waterschap in een vroeg stadium betrokken bij het opstellen van het GRP. Dit hebben wij als prettig ervaren omdat de wijze waarop u als gemeente de rioleringstaak uitvoert, van directe invloed is op het beheer van de rioolwaterzuiveringsinstallaties en de waterkwantiteit en -kwaliteit van stedelijk water.

Vanuit ons belang als waterbeheerder en zuiveringsbeheerder hebben wij nog een aantal aanvullingen op het concept ontwerp GRP. Wij verzoeken u deze daar waar nodig te verwerken in het Ontwerp GRP.

Samenwerking voortzetten – steeds integraler

In het kader van het Bestuursakkoord Water (BAW) werken wij al geruime tijd met elkaar samen in de waterketen. Dit doen wij in regio-verband. Hoewel hierover niets vermeld staat in uw GRP willen wij als waterschap graag samen met de gemeente de komende periode nadenken over hoe we hier zowel ambtelijk als bestuurlijk mee verder gaan. Vooruitlopend daarop zetten we uiteraard de samenwerking die we hebben op dit vlak voort met uw gemeente. In dat kader zijn wij verheugd te lezen dat ook binnen de gemeente steeds meer integraal gewerkt wordt. Wij zien kansen om via de samenwerking deze integraliteit te verbreden naar ook de thema's die spelen bij de omgevingspartners van uw gemeente, waaronder het waterschap.

Sponswerking van de stad verbeteren

De watersector worstelt met de klimaatopgaven. In uw beleid wordt daar fors op ingestoken. Dat is goed om te zien en ondersteunen wij. Hierbij willen we een lans breken om, ondanks de beperkingen in de ondergrond, alle kansen voor ontharding en infiltratie te benutten. De trits- vasthouden-bergen-afvoeren begint bij het vasthouden. Daarmee wordt voorkomen dat het stedelijk watersysteem naar de toekomst toe voor onmogelijke opgaven komt te staan.

Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk
Postadres Postbus 4103
2980 GC Ridderkerk
telefoon 088 974 30 00
internet www.wshd.nl
info@wshd.nl

Uitwisseling meetgegevens mogelijk om effect van maatregelen te onderbouwen

De komende jaren investeert uw gemeente veel geld in maatregelen om wateroverlast vanuit de riolering tegen te gaan. Hierbij worden onder andere rioleringsmodellen gebruikt. Voor eventuele verificatie van uw modellen zijn wij bereid om beschikbare meetgegevens uit te wisselen van zowel de zuivering als het watersysteem. Hierover gaan wij graag met u in gesprek.

Rioolincidentenplan

Uw gemeente beschikt niet over een rioolincidentenplan. Wij zouden graag de komende periode met u willen verkennen op welke wijze een dergelijk plan kan bijdragen aan uw rioleringsbeheer.

Akkoord met opgenomen lozingswerken

Wij zijn verheugd dat de lijst met lozingswerken conform BasisRioleringsPlan (BRP) als bijlage is opgenomen in het GRP. Wij kunnen instemmen met deze lozingswerken.

Wij zien uit naar de voortzetting van de samenwerking en wensen u succes met de verdere besluitvorming van dit GRP.

Hoogachtend,

namens dijkgraaf en heemraden,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H. Vierhuis', is placed below the text 'namens dijkgraaf en heemraden,'.

H. Vierhuis
hoofd Beleid en Plannen

Bijlage 3: Overzicht lozingslocaties gemengde overstorten

Riooloverstorten gemengd stelsel STERRENBURG	
nummer	locatie
49189	Neptunuslaan
50026	Tweelingenstraat
50055	Eastonstraat
56034	Saturnuslaan
56103	Planetenlaan BBB
56223	Octant
63208	Satellietstraat
63216	Waterman
63268	Indus
63376	Middenburg
63469	Zwaluwenburg
63550	de Pijl BBB
64252	de Jagerweg
64276	Schenkeldijk
64404	Cannenburg
68049	Ockenburg
68088	Schuilenburg
68180	Toutenburg
68267	Assumburg
68512	Beekenstein
69003	Prattenburg
69006	Sandenburg
69044	Pijnenburg
69131	Pijnenburg
69260	Luchtenburg
69294	Kinkelenburg
69306	Slangenburg
72005	Wittenstein
72036	Almstein

Riooloverstorten gemengd stelsel STADSPOLDERS	
nummer	locatie
16201	Iroko
16275	Balsa
16327	Iroko
25131	Amazone
25160	Amazone
26001	Van Doesburgerf
26023	Maaskanterf
26042	Mahonie
26059	Toekanpad
26154	Marowijne
26163	Palisander
26198	Meranti
26221	Meranti
26316	Azobe
26357	Colorado
26390	Azobe
26409	Branco
26436	Amazone
26450	Chico Mendesring
26464	Balsa
27058	Van Ravensteynerf
27098	Van Ravensteynerf
34043	Suze Groenewegerf
34277	Merbau
35025	Rudyard Kiplingerf
35030	Rudyard Kiplingerf
35045	Selma Lagererf
35051	Simon Vestdijkerf
35081	Simon Vestdijkerf
35123	Boris Pasternakerf
35139	Boris Pasternakerf
35186	Johanna Nabererf
35211	Berlage-erf
35240	Bakema-erf
35253	Bakema-erf
35270	Van den Broekerf
35290	Van den Broekerf
35315	Rietvelderf
36015	Johanna Nabererf
44052	Albert Camuserf
44073	Herman Hesse-erf
44115	Joke Smiterf
44143	Frida Katzerf
44210	Aletta Jacobserf
44237	Aletta Jacobserf
44274	H.Roland Holsterf
45002	Mina Krusermanerf

Riooloverstorten gemengd stelsel DUBBELDAM	
nummer	locatie
9-033020 ¹	Haaswijkweg West BBB
9-042080	Dubbelmondepad
9-042272	Koningstraat
9-050116	Burgemeester Jaslaan
9-050119	Burgemeester Jaslaan
9-051039	Eikenlaan
9-051048	Vijverlaan
9-052040	Gravensingel
9-052083	Abeelstraat
9-058009	Stevensweg
9-058018	Stevensweg
9-059055	Abeelstraat

Riooloverstorten gemengd stelsel DE STAART	
nummer	locatie
06043	Papendrechtsestraat
07094	Maasstraat
07152	Merwedestraat
08035	Krammerstraat
08155	Kerkeplaat
09008	Grevelingenweg
11032	Vogelaarsweg
15010	Beekmanstraat
16071	Rivierenplein
17044	Haringvlietstraat

Riooloverstorten/uitlaten rioolstelsel INDUSTRIEGEBIED WEST en CENTRAAL STADSDEEL	
nummer	locatie
28001	Donker Duyvisweg*
37070	Jacobus Lipsweg*
46017	Donker Duyvisweg
46036	Donker Duyvisweg*
47012	Kilkade
47021	Kreekweg
53020	Wieldrechtseweg
53040	Donker Duyvisweg
54004	Wielhovenstraat
60032	Kamerlingh Onnesweg
62003	Calandstraat
05002	Veersteiger
05028	Kuipershaven
05115	Kuipershaven
05155	Merwekade
05290	Vest

05472	Taankade
06096	Oranjelaan
06201	Badweg
12028	Boogjes
12066	Buiten Kalkhaven
12182*	Wilgenbos
12234	Houttuinen
13140	Vest
13242	Achterom
15009	Wantijpark
22056	Weeskinderendijk
22108	Edisonstraat
22030	Weeskinderendijk Beneden BBL
24036	Crayensteynstraat
24061	Twintighoevenweg
24358	Halmaheiraplein BBB
25012	Groenezoom
29015	Van Leeuwenhoekweg
29107	Fahrenheitstraat
31072	Krispijnseweg
32010	Dubbeldamseweg Zuid
32145	Krommedijk
32238	Krommedijk
33041	Reeweg Oost
33154	Reeweg Oost
39204	Laan der VN
39318	Loudonstraat
39328	Mijlweg
40075	Salvia
40138	Anna van Saksenstraat
40179	Campanula
41091	Romboutplantsoen
48047	Cornelis Evertsenstraat
48253	Abel Tasmanstraat
48293	Frans Naerenboutstraat
48327	Troelstraweg
48410	Van Kinsbergenstraat
55062	Maarten HZN Trompweg
55075	Cornelis Evertsenstraat
55110	Ruys de Beerenbroeckweg
55246	Langedaal VGS
55253	Langedaal VGS
55324	Laan van Londen
62151	Laan van Londen

*HWA-uitlaat

Bijlage 4: Uitgangspunten kostendekkingsberekening

Bijlage 4; Uitgangspunten kostendekkingsberekening

Uitgangspunten vervangingsplanningen

Vrijvervalriolen

Voor de vervangingsplanning vrijvervalriolen hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De technische levensduur van vrijvervalriolen is 70 jaar. Dit betekent dat vrijvervalriolen gemiddeld genomen na 70 jaar worden vervangen.
- Het vervangingsmoment is gebaseerd op basis van een strategische vervangingsplanning op basis van restlevensduren.
- De kostenkengetallen zijn afkomstig van stichting RIONED. Deze zijn vergeleken met de kostenkengetallen die Gemeente Dordrecht hanteert en geven een goed beeld voor de lange termijn.

Gemalen en drukrioolunits

Voor de vervangingsplanning van de gemalen en drukrioolunits hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Van alle gemalen en drukrioleringsunits is een uitsplitsing gemaakt naar onderdelen. Per onderdeel is bepaald wat de technische levensduur is en wat de gemiddelde vervangingskosten zijn (op basis van eigen ervaring).
- Hiermee is een gemiddeld vervangingsbudget per jaar berekend. Dit is uitgesplitst in bouwkundige vervangingen en mechanisch/elektrische vervangingen, omdat deze een andere afschrijvingstermijn hebben.
- De mechanisch-elektrische vervangingsplanning is afkomstig van de Long Term Asset Planning van de systeembeheerder gemalen van de gemeente Dordrecht. De kosten en verwachte vervangingsjaren zijn afkomstig uit dit overzicht.

Persleidingen en drukleidingen

Voor de vervangingsplanning gemalen hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De technische levensduur van pers- en drukleidingen is 60/45 jaar.
- De kostenkengetallen zijn afkomstig uit de Kennisbank van stichting Rioned en geïndexeerd naar 2020.

Toerekening aan rioolheffing

We rekenen 30% van de kosten voor het straatvegen toe aan de rioolheffing. Deze systematiek komt overeen met de toerekening in het vorige GRP. Er is geen aanleiding om dit aan te passen.

Uitgangspunten kostendekkingberekening

Uitgangspunten die gehanteerd zijn bij de berekening van de rioolheffing:

1. Berekeningsmethode

Er is gebruik gemaakt van een hybride berekeningsmethode. Dit is ook gebruikt bij de vorige doorrekening van het tarief gedaan en sluit aan bij de boekhoudings-systematiek van de gemeente Dordrecht. In dit model wordt een basisberekening met de contante-waardemethode gedaan (zie uitleg hieronder). Vervolgens worden investeringen deels gekapitaliseerd en deels bekostigd uit de voorziening die overblijft uit het vorige jaar. Dit hybride model is doorgerekend met een rente op de kapitaallasten van 2% en een inflatie van 0%.

Contante waardemethode

De rioolheffingsberekening wordt uitgevoerd met behulp van de contante-waardemethode. Deze methode is geschikt om de effecten en de trend op langere termijn zichtbaar te maken. Met de contante-waardemethode is een vergelijking van uitgaven en inkomsten in verschillende jaren mogelijk. De toekomstige uitgaven en inkomsten van elk jaar in de beschouwde periode worden contant gemaakt naar 1 januari startjaar. In de te verwachten inkomsten zit één onbekende: de

hoogte van de benodigde inkomsten per aansluiting. Door de contante waarde van de te verwachten inkomsten gelijk te stellen aan de contante waarde van de te verwachten uitgaven, worden de kosten per heffingseenheid berekend.

Voor toekomstige investeringen wordt in de contante-waardebenadering geen specifieke wijze van afschrijving of financiering verondersteld. De diverse afschrijvingsmethoden (lineair, afschrijving op annuïteitsbasis) verschillen onderling wel door een andere (boekhoudkundige) verdeling van lasten in de tijd, maar de contante waarde van de jaarlijkse lasten is in deze methoden steeds gelijk aan de contante waarde van de investeringen.

Het totaal aan uitgaven en inkomsten over de beschouwde periode is met elkaar in evenwicht.

2. Planningshorizon

Bij de berekening van de rioolheffing is uitgegaan van een planningshorizon van 70 jaar: 2021 t/m 290. Binnen een periode van 70 jaar zijn alle objecten minimaal éénmaal vervangen.

3. Inflatie

Contante waardemethode

De prijsindex is gebaseerd op de prijsontwikkeling van de lonen, materiaal en materieel die nodig zijn voor het aanleggen van een riolering binnen de bebouwde kom. Voor het kostendekkingsplan wordt uitgegaan van een inflatie van 0%. Deze wordt in de netto-contante waardemethode vooral gebruikt om de nominale kapitaallasten en de stand van de voorziening/reserve terug te rekenen naar prijspeil startjaar.

4. Rentevoet

Over de tegoeden in de voorziening wordt geen rente berekend.

5. Prijspeil

Contante waardemethode

Alle in het Rioleringsplan genoemde uitgaven zijn op prijspeil 1 januari 2020, *inclusief* van toepassing zijnde bijkomende kosten uitvoering, winst en risico, voorbereiding, honorarium en toezicht en *exclusief* BTW. De rioolheffingsberekening is inclusief de compensabele BTW. De berekende rioolheffing moet met de jaarlijks optredende inflatie worden gecorrigeerd.

6. Eenheidsprijzen

Voor de berekening van de investeringskosten van de rioleringsobjecten is gebruik gemaakt van de eenheidsprijzen uit de Kennisbank van stichting Rioned, die gecontroleerd zijn door de gemeente Dordrecht.

7. Staartkosten

Voor de staartkosten zijn bij gebruik van eenheidsprijzen uit de Kennisbank de volgende waarden gehanteerd: uitvoeringskosten 10% (inrichting werkterrein, uitzetwerkzaamheden), algemene kosten, winst en risico 12%, voorbereiding, honorarium en toezicht 15%. Er is geen rekening gehouden met de post 'onvoorzien'. Totaal $(1,10 * 1,12 * 1,15 - 1) = 42\%$.

8. Indexering rioolheffing

Alle prijzen zijn op prijspeil 2020. Ze moeten jaarlijks worden geïndexeerd met de dan optredende rioolheffing. De rioolheffing moet met een gelijk percentage worden geïndexeerd om kostendekkend te blijven.

9. Afschrijvingsmethode

Investerings worden in principe lineair afgeschreven. Als de voorziening positief is, dan wordt deze ingezet om (een deel van) de investeringen direct af te schrijven op die manier die de gemeente Dordrecht hiervoor hanteert.

10. Afschrijvingstermijnen

Onderscheid wordt gemaakt in de technische en de economische afschrijvingstermijn. De technische afschrijvingstermijn (levensduur) heeft grote invloed op de hoogte van de rioolheffing, die bepaalt immers in welk jaar een object op de vervangingsplanning verschijnt. Het is derhalve van belang de technische levensduur van de rioleringsobjecten zo goed mogelijk in te schatten. In de praktijk wordt hierbij gebruik gemaakt van inspectiegegevens. De economische afschrijvingstermijn is van invloed op het verloop van de lasten in de tijd, maar niet op de hoogte van het kostendekkend tarief berekend met de contante waarde methode (zie 1). De technische en economische afschrijvingstermijnen mogen afwijken. Volgens de richtlijnen uit de BBV, moeten de afschrijving en de afschrijvingstermijn zo goed mogelijk aansluiten op de feitelijke waardedaling van de vrijvervalriolering. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat, indien de economische levensduur korter is dan de technische levensduur, afgeschreven moet worden op basis van de economische levensduur. De in de berekening gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Afschrijvingstermijnen	Levensduur financieel (jaar)	Levensduur technisch (jaar)
vrijvervalriolen	60	70
gemalen, bouwkundig gedeelte	45	45
gemalen, mech/el gedeelte	20	20
persleidingen	60	60
mechanische riolering, bouwkundig	45	45
mechanische riolering, mech/el deel	20	20
Klimaatadaptatie	30/60	30/60

11. Voorziening

In Dordrecht wordt gebruik gemaakt van een spaarvoorziening (art. 44, lid 1 BBV) op de hybride manier zoals de gemeente Dordrecht gewend is. Er wordt in Dordrecht geen rente aan de voorziening toegevoegd.

12. Doorlopende kapitaallasten ná 2100

De na 2100 doorlopende kapitaallasten zijn buiten beschouwing gelaten.

13. Rioolheffing en BTW

De geraamde BTW op zowel goederen als diensten en investeringen *mogen* in het riooltarief worden meegenomen. Het tarief is *inclusief* de compensabele BTW verrekend per jaar.

Bijlage 5: Tabellen kostendekkingsberekening

Tabellen Kostendekking GRP Dordrecht 2021-2025

	financieel	technisch
levensduren		
vrijvervalriolen	60	70
gemalen, bouwkundig gedeelte	45	45
gemalen, mech/el gedeelte	20	20
persleidingen	60	60
mechanische riolering, bouwkundig	45	45
mechanische riolering, mech/el deel	20	20
Klimaatmaatregelen	30/60	30/60

Rente kapitaallasten 2 %

Inflatie 0 %

Rente voorziening 0 %

(bij het hybride model is zonder inflatie gerekend)

Project: GRP Dordrecht

Scenario: 200

Bestandnaam: KDP Dordrecht

Projectnummer: 371600

Datum: 18-mrt-21

Persleidingen

Tabel 2

bedragen * EURO 1.000

prijspeil 2020

nr.	Bron Locatie	Op basis van leeftijd		Op basis van inspectie			
		Jaar van vervang	Bedrag	Btw	Jaar van vervanging	Bedrag	Btw
		2021	11,733	2,464			
		2028	615,984	129,357			
		2029	9,845	2,067			
		2030	143,81	30,200			
		2032	134,096	28,160			
		2034	1,974	0,415			
		2035	9,875	2,074			
		2048	1,988	0,417			
		2073	2,013	0,423			
	Persriool Visserdijk (Paul van Esch)				2021	140,000	29,400
TOTALEN			931	196		140,00	29,40

Uitgangspunten vervangingsinvesteringen, in EURO, excl. BTW, prijspeil startjaar (LR 2015)

Prijsstijging 2015-> startjaar	1,165	pp 2015	prijspeil 2020	
Vervangingskosten geschat : L[m] * D[mm] *		0,70	0,815	voor diameter 90-315 mm
		0,60	0,699	voor diameter 63-89 mm

Bron

Project: GRP Dordrecht

Scenario: 200

Filenaam: KDP Dordrecht

Projectnummer: 371600

Datum: 18-mrt-21

Onderzoeksuitgaven**Tabel 4**

bedragen in EURO prijspeil 2020

	<i>Uitgaven</i>		Bron
	excl. BTW	BTW	
Onderzoekskosten Structureel	80.000	16.800	
		-	
		-	
		-	
		-	
	<u>80.000</u>	<u>16.800</u>	

<i>Project:</i> GRP Dordrecht	<i>Projectnummer:</i> 371600
<i>Scenario:</i> 2	<i>Datum:</i> 18-mrt-21
<i>Filenaam:</i> KDP Dordrecht	

Exploitatieuitgaven

bedragen in EURO prijspeil 2020

Tabel 5

Omschrijving	Uitgaven	
	excl. BTW	BTW
60620010 Aanslag Waterschap (10%), publ. heffingen, overig,	20.584	
60620340 Riolen PROJ Pr.mgt/opstellen pve (PM/SO)	15.575	3.271
60620097 Bijdragen Waterschap	-115.000	
60620705 Oninbaar rioolheffing grootverbruik, Reservering dubieuze debiteuren is 44825 BBV	25.000	
60620802 Kwijtschelding rioolheffing kleinverbruik	-	
60620805 Oninbaar rioolheffing kleinverbruik, Reservering dubieuze debiteuren is 44825 BBV	25.000	
60620904 Invordering rioolheffing eigendom vorige jaren, Reservering voor dubieuze debiteuren or	27.270	
60621301 Ingroei boomwortels	30.799	6.468
60621302 Reiniging en inspectie riolering	225.000	47.250
60621303 Calamiteiten riolen en huisaansluitingen, onderhoud en reparatiekosten	14.849	3.118
60621305 KLIC meldingen(rioleringen)	8.220	1.726
60621308 Beheer grondwater en klachtafhandeling	24.000	
60621312 Externe adviesopdrachten	11.003	2.311
60621314 WVD Wkzh gemalen regio	-38.900	
60621321 Reiniging drainage	20.000	4.200
60621322 Meting en onderhoud putten/peilbuizen	40.000	8.400
60621323 Onderzoeken grondwater	32.000	6.720
60621324 PROJ WVD Maken/Herstellen rioolaansluitingen, Inhuur niet op formatie/ niet gemeente	5.065	
60621324 PROJ WVD Maken/Herstellen rioolaansluitingen, overige baten	-20.000	
60621324 PROJ WVD Maken/Herstellen rioolaansluitingen, overige goederen en diensten	15.575	
60624201 Straatkolken reparaties aansluitingen	30.804	6.469
60624280 Straatkolken zuigen	209.000	43.890
60624281 Verwerkingskosten kolkenlib	16.073	3.375
60624282 Straatkolken zuigen (bijdr.veegkosten Wegen)	698.308	
60624283 Bijdrage baggeren	111.481	
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, betaalde belastingen	5.159	1.083
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, energiekosten	278.566	58.499
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, gereedschappen	2.241	471
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, onderhoud en reparatiekosten	194.899	40.929
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, schoonmaakkosten	3.367	707
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, verzekeringen	3.815	801
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, kosten telecommunicatie	21.307	4.474
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, ICT kosten	22.212	4.665
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, Lidmaatschappen en abonnementen	787	165
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, overige goederen en diensten	29.094	6.110
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, overige baten	-	-
60624701 Dagelijks onderhoud vuilwaterriool	133.681	28.073
60624702 Eenmalige aanpassingen rioolstelsel	5.280	1.109
60629001 Rioolbeheer	29.942	6.288
60629854 Personeelskosten Riolen Ruimtelijke Kwaliteit	992.886	
60629857 Personeelskosten Riolen Wijken	16.153	
Overhead	915.000	
60624501 PROJ Algemeen Onderhoud gemalen, herstel vernielingen	2.241	
Bijdrage aan GBD	850.000	178.500
PROJ Vervoer algemeen- Riolen	30.242	6.351
Klein onderhoud	200.000	42.000
Telemetrie <i>(opgenomen in onderstaande tabel)</i>		
Klimaatadaptatie: onderzoek, advieskosten, kleine projecten	100.000	21.000
totaal (excl. tabel)	5.268.578	538.422

Stijging van kostenposten door areaaluitbreiding (opgegeven door Wim van Loon 7-9-2020)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Telemetrie	6.300	12.600	18.900	18.900	18.900	18.900

Over al deze posten wordt ook btw geheven.

Project: GRP Dordrecht
 Scenario: 200
 Filenaam: KDP Dordrecht

Projectnummer: 371600
 Datum: 18-mrt-21

Meerjareninvesteringsprogramma (MIP)

Tabel 6a

bedragen * EURO 1.000 prijspeil 2020

Jaar	Omschrijving	Investering	
		ex BTW	BTW
2021	Wielwijk van Kinsbergen Zuid	293	62
2021			
2021	Tesselschadestraat e.o.	760	160
2021	Schotelstraat	120	25
2021	Vest (relining)	70	15
2021	Kalkhaven	80	17
2021	Singel	505	106
2021	Keplerweg (rijbaan)	75	16
2021	Blaauweg (noordzijde)	90	19
2021	Stratosfeerstraat	1.160	244
2021			
2021			
2021	Nijverheidsstraat Fase 1	90	19
2021	Overschrijding Programma 2020	2.500	525
2021	Luchtenburg	100	21
2022	Nijverheidsstraat Fase 2	60	13
2022	Van Baerlestraat (relining)	85	18
2022	Laan der Verenigde Naties (relining)	80	17
2022	Componistenbuurt	1.650	347
2022	Heijermansstraat e.o.	585	123
2022	Komatistraat	75	16
2022	Planetenlaan	65	14
2022	Haringvlietstraat-Wielingenstraat	1.500	315
2022	Maria Montessorilaan	60	13
2022	Vogelbuurt Fase 2	1.520	319
2022	Rioolvervanging Wielwijk Tromtuinen zuid en Witte de Withstraat west	352	74
2023	Gebied 8 Wielwijk	1.221	256
2023	Kromhout	520	109
2023	Jan Luykenstraat (relining)	45	9
2023	Goudenregenstraat	595	125
2023	P.A. de Genestetstraat	50	11
2023	Augustijnenkamp	40	8
2023	Venuslaan	100	21
2023	Dubbelmondepad	70	15
2023	Van Leeuwenhoekweg	35	7
2023	Prins Bernhardstraat e.o.	2.700	567
2023	Singel	80	17
2024	Frans Lebrechtlaan	150	32
2024	Baanhoekweg	65	14
2024	Sandenburg/Walenburg	1.105	232
2024	Rozenhof	50	11
2024	Nicolaas Maessingel	75	16
2024	Eemkerkstraat	45	9
2024	Blaauweg (zuidzijde)	75	16
2024	Brouwersdijk fase 3	70	15
2024	Weedeweg Z.Z.	45	9
2025	Kinkelenburg Fase 1	75	16
2025	Eddingtonweg e.o.	2.025	425
2025	Minnaertweg e.o.	3.260	685
2025	Violenstraat eo	300	63
2025	Azobé	175	37
2025	Keplerweg Zuid	65	14
2026	Stadspolderring	150	32
2026	Wege en Lyra	1.080	227
2026	Krommedijk	60	13
Totalen		26.201	5.502

Project: GRP Dordrecht

Scenario: 200

Filenaam: KDP Dordrecht

Projectnummer: 371600

Datum: 18-mrt-21

Vrijvervalriolen

Tabel 6d

bedragen * EURO 1.000 prijspeil 2020

jaar	vervangen 75%/relinen25% Doorschuiven deel planning 2021-2026					Totaal gem.		
						MIP	excl. BTW	BTW
2021	4.977					5.843	5.843	1.227
2022	5.999					6.032	6.032	1.267
2023	4.977					5.456	5.456	1.146
2024	4.977					1.680	1.680	353
2025	13.531					5.900	5.900	1.239
2026	1.290					1.290	1.290	271
2027	4.264		970				5.234	1.099
2028	4.264		970				5.234	1.099
2029	4.264		970				5.234	1.099
2030	4.264		970				5.234	1.099
2031	4.264		970				5.234	1.099
2032	4.264		970				5.234	1.099
2033	4.264		970				5.234	1.099
2034	4.264		970				5.234	1.099
2035	4.264		970				5.234	1.099
2036	4.264		970				5.234	1.099
2037	13.569		970				14.539	3.053
2038	13.569		970				14.539	3.053
2039	13.569		970				14.539	3.053
2040	13.569		970				14.539	3.053
2041	13.569		970				14.539	3.053
2042	13.569		970				14.539	3.053
2043	13.569		970				14.539	3.053
2044	13.569		970				14.539	3.053
2045	13.569		970				14.539	3.053
2046	13.569		970				14.539	3.053
2047	6.950						6.950	1.459
2048	6.950						6.950	1.459
2049	6.950						6.950	1.459
2050	6.950						6.950	1.459
2051	6.950						6.950	1.459
2052	6.950						6.950	1.459
2053	6.950						6.950	1.459
2054	6.950						6.950	1.459
2055	6.950						6.950	1.459
2056	6.950						6.950	1.459
2057	13.216						13.216	2.775
2058	13.216						13.216	2.775
2059	13.216						13.216	2.775
2060	13.216						13.216	2.775
2061	13.216						13.216	2.775
2062	13.216						13.216	2.775
2063	13.216						13.216	2.775
2064	13.216						13.216	2.775
2065	13.216						13.216	2.775
2066	13.216						13.216	2.775
2067	8.573						8.573	1.800
2068	8.573						8.573	1.800
2069	8.573						8.573	1.800
2070	8.573						8.573	1.800
2071	8.573						8.573	1.800
2072	8.573						8.573	1.800
2073	8.573						8.573	1.800
2074	8.573						8.573	1.800
2075	8.573						8.573	1.800
2076	8.573						8.573	1.800
2077	5.553						5.553	1.166
2078	5.553						5.553	1.166
2079	5.553						5.553	1.166
2080	5.553						5.553	1.166
2081	5.553						5.553	1.166
2082	5.553						5.553	1.166
2083	5.553						5.553	1.166
2084	5.553						5.553	1.166
2085	5.553						5.553	1.166
2086	5.553						5.553	1.166
2087	2.689						2.689	565
2088	2.689						2.689	565
2089	2.689						2.689	565
2090	2.689						2.689	565
2091	-				-		-	-
2092	-				-		-	-
2093	-				-		-	-
2094	-				-		-	-
2095	-				-		-	-
2096	-				-		-	-
2097	-				-		-	-
2098	-				-		-	-
2099	-				-		-	-
2100	-				-		-	-
Totalen	577.604	-	19.398	-	-	-	577.604	121.297

Project: GRP Dordrecht
 Scenario: 200
 Filenaam: KDP Dordrecht

Projectnummer: 371600
 Datum: 18-nvt-21

Kapitaallasten van in het verleden gedane investeringen

Tabel 9

bedragen * EURO 1.000

jaar							Totaal			
	Afschrijvingen	Rente	Kapitaallasten				nominaal	prijspeil 2020		BTW
2021	2.706	2.499	5.205				5.205	5.205		
2022	2.694	1.580	4.274				4.274	4.274		
2023	2.671	1.527	4.198				4.198	4.198		
2024	2.665	1.474	4.139				4.139	4.139		
2025	2.620	1.421	4.041				4.041	4.041		
2026	2.576	1.369	3.945				3.945	3.945		
2027	2.573	1.318	3.891				3.891	3.891		
2028	2.566	1.268	3.834				3.834	3.834		
2029	2.526	1.217	3.743				3.743	3.743		
2030	2.435	1.167	3.602				3.602	3.602		
2031	2.381	1.119	3.500				3.500	3.500		
2032	2.296	1.072	3.368				3.368	3.368		
2033	2.189	1.026	3.215				3.215	3.215		
2034	2.086	983	3.069				3.069	3.069		
2035	2.018	942	2.959				2.959	2.959		
2036	1.980	902	2.882				2.882	2.882		
2037	1.806	863	2.669				2.669	2.669		
2038	1.665	827	2.492				2.492	2.492		
2039	1.592	795	2.387				2.387	2.387		
2040	1.559	763	2.323				2.323	2.323		
2041	1.403	733	2.135				2.135	2.135		
2042	1.307	705	2.012				2.012	2.012		
2043	1.256	679	1.935				1.935	1.935		
2044	1.228	655	1.883				1.883	1.883		
2045	1.170	631	1.801				1.801	1.801		
2046	1.170	608	1.778				1.778	1.778		
2047	1.170	585	1.755				1.755	1.755		
2048	1.170	562	1.732				1.732	1.732		
2049	1.170	539	1.710				1.710	1.710		
2050	1.150	517	1.667				1.667	1.667		
2051	1.150	494	1.644				1.644	1.644		
2052	1.150	472	1.622				1.622	1.622		
2053	1.150	449	1.599				1.599	1.599		
2054	1.150	427	1.577				1.577	1.577		
2055	1.150	404	1.555				1.555	1.555		
2056	1.150	382	1.532				1.532	1.532		
2057	1.150	359	1.510				1.510	1.510		
2058	1.150	337	1.487				1.487	1.487		
2059	1.150	314	1.465				1.465	1.465		
2060	1.150	292	1.442				1.442	1.442		
2061	1.150	269	1.420				1.420	1.420		
2062	1.150	247	1.397				1.397	1.397		
2063	1.150	225	1.375				1.375	1.375		
2064	1.150	202	1.352				1.352	1.352		
2065	1.146	180	1.325				1.325	1.325		
2066	958	157	1.115				1.115	1.115		
2067	958	138	1.096				1.096	1.096		
2068	943	119	1.062				1.062	1.062		
2069	673	100	773				773	773		
2070	673	87	760				760	760		
2071	574	73	647				647	647		
2072	574	62	636				636	636		
2073	525	52	576				576	576		
2074	478	42	520				520	520		
2075	431	33	464				464	464		
2076	378	24	402				402	402		
2077	366	17	383				383	383		
2078	294	11	305				305	305		
2079	212	5	217				217	217		
2080	108	2	110				110	110		
Totalen		36.322	119.515	-	-	-	119.515	119.515	-	-

Voor de omrekening van de nominale bedragen naar prijspeil startjaar bedragen is uitgegaan van

0,00 % inflatie

Project: GRP Dordrecht

Scenario: 200

Bestandnaam: KDP Dordrecht

Projectnummer: 371600

Datum: 18-mrt-21

Klimaatregelen**Tabel 7**

bedragen in EURO * 1000 prijspeil 2020

jaar	omschrijving maatregel	scenario	0	Investeringen	
				totaal	BTW

Maatregelen Klimaatadaptatie

2021-2035	Investeringskrediet met afschrijftermijn 30 jaar (diverse "losse" projecten in openbare ruimte):		250	53
2021-2035	Investeringskrediet met afschrijftermijn 60 jaar (bouwkundig en gekoppeld aan rioolvervangning):		250	53
	structureel 100.000 euro per jaar Exploitatiegeld (onderzoek/advieskosten/kleine projecten), opgenomen in exploitatiekosten			

Project: GRP Dordrecht*Scenario:* 200*Filenaam:* KDP Dordrecht*Projectnummer:* 371600*Datum:* 18-mrt-21

Baten, excl. rioolheffing, Totaal**Tabel 13**

bedragen x 1.000, prijspeil startjaar

	Voorziening stand 1-1				Subsidie Waterschap Afkoppelen			Totaal	Totaal prijspeil
2021	12.628					-			12.628
Totalen	12.628				-		-		12.628
CW	12.628				-		-		12.628

*Project: GRP Dordrecht**Scenario: 200**Filenaam: KDP Dordrecht**Projectnr: 371600**Datum: 18-mrt-21*

Eenheden basistarief (Totaal)

Tabel 14

Om het fictief aantal rekeneenheden te berekenen is de opbrengst van 2020 gedeeld door het tarief								totaal
Dit is nodig voor de heffingsberekening, maar hierna kan dit weer gesplitst worden naar verschillen								eenheden
jaar	Rekeneenheden							berekening
2021	65.199							65.199
2022	66.135							66.135
2023	67.220							67.220
2024	67.220							67.220
2025	68.206							68.206
2026	69.192							69.192
2027	70.178							70.178
2028	71.163							71.163
2029	72.149							72.149
2030	73.135							73.135
2031	73.135							73.135
2032	73.135							73.135
2033	73.135							73.135
2034	73.135							73.135
2035	73.135							73.135
2036	73.135							73.135
2037	73.135							73.135
2038	73.135							73.135
2039	73.135							73.135
2040	73.135							73.135
2041	73.135							73.135
2042	73.135							73.135
2043	73.135							73.135
2044	73.135							73.135
2045	73.135							73.135
2046	73.135							73.135
2047	73.135							73.135
2048	73.135							73.135
2049	73.135							73.135
2050	73.135							73.135
2051	73.135							73.135
2052	73.135							73.135
2053	73.135							73.135
2054	73.135							73.135
2055	73.135							73.135
2056	73.135							73.135
2057	73.135							73.135
2058	73.135							73.135
2059	73.135							73.135
2060	73.135							73.135
2061	73.135							73.135
2062	73.135							73.135
2063	73.135							73.135
2064	73.135							73.135
2065	73.135							73.135
2066	73.135							73.135
2067	73.135							73.135
2068	73.135							73.135
2069	73.135							73.135
2070	73.135							73.135
2071	73.135							73.135
2072	73.135							73.135
2073	73.135							73.135
2074	73.135							73.135
2075	73.135							73.135
2076	73.135							73.135
2077	73.135							73.135
2078	73.135							73.135
2079	73.135							73.135
2080	73.135							73.135
2081	73.135							73.135
2082	73.135							73.135
2083	73.135							73.135
2084	73.135							73.135
2085	73.135							73.135
2086	73.135							73.135
2087	73.135							73.135
2088	73.135							73.135
2089	73.135							73.135
2090	73.135							73.135
Totaal	4.346.554	-						

Project: GRP Dordrecht
 Scenario: 200
 Filenaam: KDP Dordrecht

Projectnr: 371600
 Datum: 18-mrt-21

Hybride maken betekent dat de tegoeden in de voorziening worden gebruikt om voor het bedrag aan investeringen in de vrijvalvriolen een negatieve kapitaalwaarde aan te gaar Hiermee verdwijnt dit bedrag uit de voorziening en komt er een 'kortling' terug in de vorm van een negatieve kapitaallast.
De mutatie in de voorziening is hiermee: de berekende mutatie minus de negatieve kapitaalwaarde plus de negatieve kapitaallast.

JAAR BASIS (zonder voorziening) Per jaar Jaar Tarief	BASISBEREKENING											HYBRIDE BEREKENING				Afschrijvingstermijn 60		Rente kapitaallast 2%	
	Inkomsten vast tarief	Heffingsseenheden	Inkomsten	Uitgaven vast	nieuwe kapitaallasten totaal	nieuwe kapitaallasten afschrijvingsdeel	nieuwe kapitaallasten rentedeel	Stand voorziening		Tarijfstijging Procentueel	Voorgeschied Tarief	Hybride maken van tegoeden voorziening		Afschrijving		Rente voor			
								begin jaar	mutatie			rente	einde jaar	Hybride maken van tegoeden	Investeringen vrijvalvriolen	Bedrag omzetten in negatieve kapitaalwaarde	cumulatief	last	Boekwaarde
2021	€ 197,31	€ 257,68	65,199	16.800.508	12.864.378	-	-	12.628.459	3.936.130	-	16.564.589	0%	202,08	5.843.050	97,384	5.843.050	116,861		
2022	€ 181,25	€ 257,68	66,135	17.041.847	11.654.180	332.888	166.924	16.564.589	5.054.779	-	21.619.368	0%	202,08	6.031.635	100,527	11.777.301	116,861		
2023	€ 179,25	€ 257,68	67,220	17.321.292	11.448.226	600.790	299.652	21.619.368	5.272.276	-	26.891.645	0%	202,08	5.456.000	197,911	44.277	14.236.003	235,546	
2024	€ 170,01	€ 257,68	67,220	17.321.292	10.586.489	841.534	420.359	26.891.645	5.893.269	-	32.784.913	0%	202,08	4.163.260	242.188	28.000	15.673.815	284,720	
2025	€ 180,36	€ 257,68	68,206	17.575.333	11.363.298	938.227	475.859	32.784.913	5.273.808	-	38.058.721	0%	202,08	2.970.927	270.188	49.515	18.374.553	313,476	
2026	€ 166,67	€ 257,68	69,192	17.829.373	10.347.887	1.184.115	582.744	38.058.721	6.297.371	-	44.356.093	1%	204,10	1.290.000	319.704	21.500	19.344.850	367,491	
2027	€ 175,55	€ 257,68	70,178	18.083.414	11.053.227	1.266.283	647.151	44.356.093	5.763.904	-	50.119.997	1%	206,14	5.234.347	405.231	341.204	67,541	23.056.077	386,897
2028	€ 178,42	€ 257,68	71,163	18.337.455	11.218.661	1.478.075	754.253	50.119.997	5.640.718	-	55.760.715	1%	208,20	5.234.347	408.744	47,919	25.522.446	461,122	
2029	€ 176,44	€ 257,68	72,149	18.591.495	10.988.219	1.741.564	893.946	55.760.715	5.861.712	-	61.622.426	1%	210,29	5.234.347	2.989.580	456.663	49,826	28.055.363	510,449
2030	€ 175,50	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.860.980	1.974.503	1.019.188	61.622.426	6.010.053	-	67.632.479	1%	212,39	5.234.347	5.064.489	56,821	30.958.132	561,107	
2031	€ 176,23	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.684.937	2.203.893	1.142.076	67.632.479	5.956.706	-	73.589.185	1%	214,51	5.234.347	3.765.150	62,782	34.159.971	619,163	
2032	€ 177,63	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.578.482	2.412.770	1.253.953	73.589.185	5.854.284	-	79.443.469	1%	216,66	5.234.347	3.982.009	62,663	37.515.918	683,199	
2033	€ 178,56	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.434.731	2.624.202	1.368.190	79.443.469	5.786.603	-	85.230.072	1%	218,82	5.234.347	4.163.260	62,929	40.986.749	750,318	
2034	€ 179,45	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.284.872	2.839.367	1.487.550	85.230.072	5.721.297	-	90.951.369	1%	221,01	5.234.347	4.387.518	761.817	73.125	44.612.449	819,735
2035	€ 182,39	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.293.633	3.045.319	1.600.452	90.951.369	5.506.584	-	96.457.953	1%	223,22	5.234.347	4.621.053	834.942	77,018	48.398.560	892,249
2036	€ 182,46	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.056.543	3.287.412	1.740.490	96.457.953	5.501.580	-	101.959.534	1%	225,45	5.234.347	4.911.960	78,560	52.200.217	967,971	
2037	€ 209,23	€ 257,68	73,135	18.845.536	11.810.261	3.491.553	1.860.572	101.959.534	3.543.723	-	105.503.256	1%	227,71	14.539.158	990.520	83.743	56.234.303	1.044,004	
2038	€ 213,63	€ 257,68	73,135	18.845.536	11.588.591	3.035.349	1.395.411	105.503.256	3.221.596	-	108.724.852	1%	229,99	14.539.158	3.386.229	1.074.264	56,437	58.546.268	1.124,686
2039	€ 218,76	€ 257,68	73,135	18.845.536	11.438.667	4.560.703	2.401.598	108.724.852	2.846.166	-	111.571.018	1%	232,29	14.539.158	3.395.062	1.130.701	56,584	60.810.630	1.170,925
2040	€ 225,30	€ 257,68	73,135	18.845.536	11.269.508	5.068.234	2.659.005	2.408.726	111.571.018	2.368.297	113.939.314	1%	234,61	14.539.158	3.290.509	1.187.285	54,842	62.913.853	1.216,213
2041	€ 230,00	€ 257,68	73,135	18.845.536	11.240.428	5.580.400	2.923.944	2.656.444	113.939.314	2.024.700	115.964.014	1%	236,95	14.539.158	3.084.394	1.242.127	51,407	64.756.120	1.258,277
2042	€ 233,80	€ 257,68	73,135	18.845.536	11.031.367	6.067.531	3.166.843	2.900.688	115.964.014	1.746.638	117.710.652	1%	239,32	14.539.158	3.009.285	1.293.534	50,155	66.471.872	1.295,122
2043	€ 240,96	€ 257,68	73,135	18.845.536	11.092.500	6.529.994	3.398.096	3.131.898	117.710.652	1.223.043	118.933.695	1%	241,72	14.539.158	2.992.772	1.343.688	49,880	68.120.956	1.329,437
2044	€ 245,97	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.954.422	7.034.925	3.663.307	3.371.619	118.933.695	856.189	119.789.883	1%	244,13	14.539.158	2.728.677	1.393.568	45,478	69.456.064	1.362,419
2045	€ 250,90	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.844.741	7.505.226	3.907.410	3.597.817	119.789.883	495.568	120.285.451	1%	246,58	14.539.158	2.621.465	1.439.046	43,691	70.638.483	1.389,121
2046	€ 256,48	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.787.426	7.970.215	4.153.687	3.816.529	120.285.451	87.894	120.373.346	1%	249,04	14.539.158	2.482.737	41,860	71.667.319	1.412,770	
2047	€ 241,62	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.250.402	8.420.383	4.393.349	4.027.034	120.373.346	1.174.751	121.548.097	1%	251,53	14.539.158	2.351.572	1.524.596	39,193	72.494.294	1.433,346
2048	€ 243,21	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.180.100	8.607.385	4.518.845	4.088.540	121.548.097	1.058.051	122.606.148	1%	254,05	14.539.158	2.153.789	1.563.789	61,383	74.613.506	1.449,886
2049	€ 245,99	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.231.446	8.759.199	4.616.182	4.143.018	122.606.148	854.890	123.461.038	1%	256,59	14.539.158	1.949.757	1.625.173	63,433	76.794.326	1.492,270
2050	€ 248,11	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.207.226	8.759.199	4.735.860	4.202.617	123.461.038	699.833	124.160.872	1%	259,15	14.539.158	1.892.397	1.688.606	64,873	78.998.118	1.535,887
2051	€ 251,63	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.275.322	9.127.867	4.866.285	4.261.582	124.160.872	442.347	124.603.219	1%	261,75	14.539.158	1.753.479	1.753.479	67,201	81.276.685	1.579,962
2052	€ 253,05	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.174.621	9.005.515	4.932.079	4.326.565	124.603.219	338.836	124.942.054	1%	264,36	14.539.158	1.820.680	1.820.680	67,884	83.529.046	1.625,534
2053	€ 255,46	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.167.085	9.135.035	5.016.347	4.381.312	124.942.054	162.104	125.104.159	1%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2054	€ 256,38	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.056.308	9.056.308	5.096.280	4.434.890	125.104.159	94.948	125.199.106	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2055	€ 259,42	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.117.763	9.054.989	5.177.417	4.477.571	125.199.106	127.215	125.071.892	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2056	€ 240,81	€ 257,68	73,135	18.845.536	9.068.607	10.005.925	5.480.041	4.525.883	125.071.892	228.996	124.842.896	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2057	€ 279,94	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.320.549	10.153.245	5.583.644	4.569.602	124.842.896	1.628.258	123.214.637	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2058	€ 284,10	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.255.993	10.521.553	5.788.933	4.732.620	123.214.637	1.932.010	121.282.627	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2059	€ 288,83	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.243.191	10.880.261	5.927.737	4.887.524	121.282.627	2.277.916	119.004.711	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2060	€ 293,67	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.233.415	11.243.952	6.204.680	5.039.273	119.004.711	2.631.831	116.372.880	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2061	€ 297,84	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.184.209	11.598.680	6.410.689	5.187.991	116.372.880	2.937.352	113.435.528	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2062	€ 303,77	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.272.510	11.943.510	6.613.510	5.330.042	113.435.528	3.370.527	110.065.001	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2063	€ 318,41	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.956.026	12.330.837	6.852.250	5.478.587	110.065.001	4.441.326	105.623.674	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2064	€ 314,32	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.165.733	12.821.771	7.132.179	5.689.593	105.623.674	4.141.968	101.481.706	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2065	€ 317,92	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.075.973	13.175.313	7.353.440	5.821.874	101.481.706	4.405.750	97.075.956	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29	68,519	85.914.212	1.670,581
2066	€ 323,29	€ 257,68	73,135	18.845.536	10.138.083	13.505.548	7.561.718	5.943.739	97.075.956	4.798.005	92.277.951	0%	267,01	14.539.158	1.888.564	1.722,29			

Voordeel in de vorm van Negatieve kapitaallast (pp) afschrijvingsdeel	Voordeel in de vorm van Negatieve kapitaallast (pp) Rentedeel	Voordeel in de vorm van Negatieve kapitaallast (pp)	Rente tegoeden			
			Renteverschil door andere stand voorziening	0%		
				Stand voorziening Begin jaar	mutatie	einde jaar
97.384	116.861	214.245	-	12.628.459	5.532.040-	7.096.419
197.911	235.546	433.457	-	7.096.419	4.439.805-	2.656.613
242.188	284.720	526.908	-	2.656.613	688.372-	1.968.242
270.188	313.476	583.665	-	1.968.242	1.002.685	2.970.927
319.704	367.491	687.195	-	2.970.927	905.762-	2.065.165
341.204	386.897	728.101	-	2.065.165	1.987.266	4.052.431
408.744	461.122	869.866	-	4.052.431	1.177.317-	2.875.114
456.663	510.449	967.112	-	2.875.114	114.466	2.989.580
506.489	561.107	1.067.596	-	2.989.580	419.678	3.409.257
563.310	619.163	1.182.473	-	3.409.257	355.892	3.765.150
626.063	683.199	1.309.262	-	3.765.150	216.859	3.982.009
692.429	750.318	1.442.748	-	3.982.009	181.251	4.163.260
761.817	819.735	1.581.552	-	4.163.260	224.257	4.387.518
834.942	892.249	1.727.191	-	4.387.518	233.536	4.621.053
911.960	967.971	1.879.931	-	4.621.053	92.563	4.713.617
990.520	1.044.004	2.034.525	-	4.713.617	310.990	5.024.607
1.074.264	1.124.686	2.198.950	-	5.024.607	1.638.378-	3.386.229
1.130.701	1.170.925	2.301.626	-	3.386.229	8.833	3.395.062
1.187.285	1.216.213	2.403.498	-	3.395.062	104.553-	3.290.509
1.242.127	1.258.277	2.500.404	-	3.290.509	206.115-	3.084.394
1.293.534	1.295.122	2.588.656	-	3.084.394	75.109-	3.009.285
1.343.688	1.329.437	2.673.126	-	3.009.285	16.513-	2.992.772
1.393.568	1.362.419	2.755.987	-	2.992.772	264.095-	2.728.677
1.439.046	1.389.121	2.828.167	-	2.728.677	107.212-	2.621.465
1.482.737	1.412.770	2.895.507	-	2.621.465	109.892-	2.511.572
1.524.596	1.433.346	2.957.943	-	2.511.572	160.001-	2.351.572
1.563.789	1.449.886	3.013.675	-	2.351.572	1.331.430	3.683.002
1.625.173	1.492.270	3.117.443	-	3.683.002	122.991	3.805.993
1.688.606	1.535.887	3.224.492	-	3.805.993	86.405	3.892.397
1.753.479	1.579.962	3.333.442	-	3.892.397	139.649	4.032.046
1.820.680	1.625.534	3.446.214	-	4.032.046	40.995	4.073.041
1.888.564	1.670.581	3.559.145	-	4.073.041	200.689	4.273.730
1.959.793	1.718.284	3.678.077	-	4.273.730	129.542	4.403.272
2.033.181	1.767.154	3.800.334	-	4.403.272	51.776	4.455.048
2.107.431	1.815.591	3.923.023	-	4.455.048	99.905-	4.355.143
2.180.017	1.860.545	4.040.568	-	4.355.143	20.907	4.376.049
2.252.951	1.904.466	4.157.417	-	4.376.049	1.261.722-	3.094.327
2.304.523	1.921.294	4.225.817	-	3.094.327	186.897-	2.907.430
2.352.981	1.933.352	4.286.332	-	2.907.430	277.506-	2.629.924
2.396.813	1.938.891	4.335.703	-	2.629.924	293.400-	2.336.524
2.435.755	1.937.685	4.373.439	-	2.336.524	256.150-	2.080.374
2.470.428	1.930.577	4.401.005	-	2.080.374	395.438-	1.684.935
2.498.510	1.914.867	4.413.377	-	1.684.935	1.043.234-	641.701
2.509.205	1.877.731	4.386.936	-	641.701	311.731	953.432
2.525.095	1.846.616	4.371.711	-	953.432	290.223-	663.209
2.536.149	1.809.378	4.345.527	-	663.209	407.480-	255.729
2.540.411	1.763.770	4.304.181	-	255.729	838.717	1.094.446
2.558.652	1.734.850	4.293.502	-	1.094.446	136.073-	958.373
2.574.625	1.702.845	4.277.469	-	958.373	9.741	968.115
2.590.760	1.670.715	4.261.474	-	968.115	169.582-	798.533
2.604.069	1.634.870	4.238.939	-	798.533	117.201-	681.332
2.615.424	1.596.415	4.211.840	-	681.332	74.303-	607.029
2.625.542	1.556.247	4.181.789	-	607.029	83.905-	523.124
2.634.260	1.514.199	4.148.459	-	523.124	137.650-	385.474
2.640.685	1.469.223	4.109.908	-	385.474	125.680-	259.794
2.645.015	1.421.605	4.066.620	-	259.794	70.083-	189.711
2.648.177	1.372.499	4.020.676	-	189.711	362.674	552.385
2.657.383	1.330.584	3.987.967	-	552.385	71.990	624.375
2.667.789	1.289.923	3.957.713	-	624.375	22.897-	601.478
2.677.814	1.248.597	3.926.411	-	601.478	91.379	692.857
2.591.977	1.208.898	3.800.875	-	692.857	42.126	734.983
2.503.700	1.171.758	3.675.458	-	734.983	32.147-	702.835
2.471.137	1.135.741	3.606.878	-	702.835	71.460-	631.375
2.453.660	1.098.946	3.552.605	-	631.375	6.642-	624.733
2.414.557	1.062.367	3.476.924	-	624.733	75.395-	549.338
2.402.212	1.025.063	3.427.275	-	549.338	13.510-	535.828
2.343.602	987.735	3.331.337	-	535.828	557.934	1.093.762
2.313.913	962.738	3.276.651	-	1.093.762	118.123	1.211.885
2.284.285	940.698	3.224.982	-	1.211.885	90.026	1.301.911
			-	1.301.911	170.471	1.472.382

Totaaloverzicht uitgaven, exclusief BTW

Tabel 11

Bedragen * EURO 1.000 prijsspeil 2020

Investerings											jaarlijkse uitgaven			kap.laasten verleden	Totaal excl. BTW			
jaar	vrijvalvrijval / MIP	gemeen bouwkundig	mechiel	perleiding		hemelwater- en milieumaatregelen investering	mechiel	subtotaal invest.	Onderzoek	Exploitatie	subtotaal jaart. uitg.							
2021	5.843	1.284	520	152		250	250	8.298	80	5.281	5.367	5.205	18.865					
2022	6.032	-	394	-		250	250	6.926	80	5.287	5.367	4.274	16.568					
2023	5.456	-	345	-		250	250	6.301	80	5.287	5.367	4.198	15.867					
2024	1.680	-	300	-		250	250	2.480	80	5.287	5.367	4.139	11.986					
2025	5.900	20	225	-		250	250	6.645	80	5.287	5.367	4.041	16.053					
2026	1.290	328	150	-		250	250	2.268	80	5.287	5.367	3.945	11.580					
2027	5.234	-	147	-		250	250	5.882	80	5.287	5.367	3.891	15.141					
2028	5.234	-	594	616		250	250	6.944	80	5.287	5.367	3.834	16.145					
2029	5.234	50	485	10		250	250	6.279	80	5.287	5.367	3.743	15.389					
2030	5.234	92	374	144		250	250	6.344	80	5.287	5.367	3.602	15.314					
2031	5.234	27	231	-		250	250	5.992	80	5.287	5.367	3.500	14.860					
2032	5.234	-	245	134		250	250	6.114	80	5.287	5.367	3.368	14.849					
2033	5.234	57	367	-		250	250	6.158	80	5.287	5.367	3.215	14.741					
2034	5.234	254	150	2		250	250	6.140	80	5.287	5.367	3.069	14.576					
2035	5.234	281	678	10		250	250	6.703	80	5.287	5.367	2.959	15.030					
2036	5.234	94	615	-		-	-	5.943	80	5.287	5.367	2.882	14.193					
2037	14.539	214	555	-		-	-	15.308	80	5.287	5.367	2.669	23.345					
2038	14.539	139	416	-		-	-	15.094	80	5.287	5.367	2.492	22.953					
2039	14.539	57	286	-		-	-	14.883	80	5.287	5.367	2.387	22.637					
2040	14.539	117	390	-		-	-	15.046	80	5.287	5.367	2.323	22.736					
2041	14.539	117	480	-		-	-	15.135	80	5.287	5.367	2.135	22.638					
2042	14.539	28	160	-		-	-	14.727	80	5.287	5.367	2.012	22.107					
2043	14.539	75	770	-		-	-	15.384	80	5.287	5.367	1.935	22.687					
2044	14.539	177	257	-		-	-	14.973	80	5.287	5.367	1.883	22.224					
2045	14.539	-	304	-		-	-	14.843	80	5.287	5.367	1.801	22.012					
2046	14.539	78	62	-		-	-	14.679	80	5.287	5.367	1.778	21.825					
2047	6.950	321	198	-		-	-	7.469	80	5.287	5.367	1.755	14.591					
2048	6.950	122	169	2		-	-	7.243	80	5.287	5.367	1.732	14.343					
2049	6.950	153	494	-		-	-	7.596	80	5.287	5.367	1.710	14.673					
2050	6.950	123	611	-		-	-	7.684	80	5.287	5.367	1.667	14.719					
2051	6.950	540	625	-		-	-	8.115	80	5.287	5.367	1.644	15.127					
2052	6.950	193	600	-		-	-	7.743	80	5.287	5.367	1.622	14.732					
2053	6.950	288	576	-		-	-	7.814	80	5.287	5.367	1.599	14.781					
2054	6.950	150	294	-		-	-	7.393	80	5.287	5.367	1.577	14.338					
2055	6.950	474	370	-		-	-	7.793	80	5.287	5.367	1.555	14.715					
2056	6.950	322	394	-		-	-	7.666	80	5.287	5.367	1.532	14.566					
2057	13.216	173	345	-		-	-	13.735	80	5.287	5.367	1.510	20.612					
2058	13.216	117	201	-		-	-	13.534	80	5.287	5.367	1.487	20.389					
2059	13.216	140	225	-		-	-	13.580	80	5.287	5.367	1.465	20.412					
2060	13.216	275	150	-		-	-	13.641	80	5.287	5.367	1.442	20.450					
2061	13.216	-	297	-		-	-	13.513	80	5.287	5.367	1.420	20.300					
2062	13.216	231	594	-		-	-	14.041	80	5.287	5.367	1.397	20.805					
2063	13.216	3.702	485	-		-	-	17.403	80	5.287	5.367	1.375	24.145					
2064	13.216	156	374	-		-	-	13.746	80	5.287	5.367	1.352	20.466					
2065	13.216	-	231	-		-	-	13.447	80	5.287	5.367	1.325	20.140					
2066	13.216	1.284	245	-		-	-	14.745	80	5.287	5.367	1.115	21.227					
2067	8.573	-	367	-		-	-	8.940	80	5.287	5.367	1.096	15.403					
2068	8.573	-	150	-		-	-	8.723	80	5.287	5.367	1.062	15.152					
2069	8.573	-	678	-		-	-	9.250	80	5.287	5.367	773	15.391					
2070	8.573	20	615	-		-	-	9.208	80	5.287	5.367	760	15.336					
2071	8.573	328	555	-		-	-	9.456	80	5.287	5.367	647	15.471					
2072	8.573	-	416	-		-	-	8.988	80	5.287	5.367	636	14.992					
2073	8.573	-	286	2		-	-	8.861	80	5.287	5.367	576	14.805					
2074	8.573	50	390	-		-	-	9.013	80	5.287	5.367	520	14.900					
2075	8.573	92	330	-		-	-	8.994	80	5.287	5.367	464	14.825					
2076	8.573	27	160	-		-	-	8.760	80	5.287	5.367	402	14.530					
2077	5.553	-	770	-		-	-	6.323	80	5.287	5.367	383	12.073					
2078	5.553	57	257	-		-	-	5.867	80	5.287	5.367	305	11.539					
2079	5.553	254	304	-		-	-	6.110	80	5.287	5.367	217	11.695					
2080	5.553	281	62	-		-	-	5.896	80	5.287	5.367	110	11.374					
2081	5.553	94	348	-		-	-	5.995	80	5.287	5.367	-	11.362					
2082	5.553	214	169	-		-	-	5.936	80	5.287	5.367	-	11.303					
2083	5.553	139	494	-		-	-	6.185	80	5.287	5.367	-	11.553					
2084	5.553	57	611	-		-	-	6.221	80	5.287	5.367	-	11.588					
2085	5.553	117	625	-		-	-	6.295	80	5.287	5.367	-	11.662					
2086	5.553	117	600	-		-	-	6.269	80	5.287	5.367	-	11.636					
2087	2.689	28	576	-		-	-	3.293	80	5.287	5.367	-	8.661					
2088	2.689	75	294	-		-	-	3.058	80	5.287	5.367	-	8.425					
2089	2.689	177	370	-		-	-	3.236	80	5.287	5.367	-	8.603					
2090	2.689	-	394	-		-	-	3.083	80	5.287	5.367	-	8.450					
Totaal	577.604	14.378	26.798	1.071	-	-	3.750	3.750	-	-	-	119.515	1.122.583					
GW	577.604	14.378	26.798	1.071	-	-	3.750	3.750	-	-	-	119.515	1.122.583					
Kolom	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
Bronstabel																		

Project: GRP Dordrecht
 Scenario: 200
 Filenaam: KDP Dordrecht

Projectnr: 371600
 Datum: 18-mrt-21

Bedragen * EURO 1.000
prijspeil 2020

BTW op Investerings											BTW op jaarlijkse uitgaven			kap.lasten verleden	BTW Totaal	
jaar	vrijerval	gemaal bouwkundig	mech/el	persleiding			milieumaatregelen				subtotaal invest.	Onderzoek	Exploitatie			subtotaal
							investering	verv. mechiel								
2021	1.227	270	109	32	-	-	53	53	-	-	1.743	17	538	555	-	2.298
2022	1.267	-	83	-	-	-	53	53	-	-	1.454	17	541	558	-	2.012
2023	1.146	-	73	-	-	-	53	53	-	-	1.323	17	542	559	-	1.883
2024	353	-	63	-	-	-	53	53	-	-	521	17	542	559	-	1.080
2025	1.239	4	47	-	-	-	53	53	-	-	1.395	17	542	559	-	1.955
2026	271	69	31	-	-	-	53	53	-	-	476	17	542	559	-	1.035
2027	1.099	-	31	-	-	-	53	53	-	-	1.235	17	542	559	-	1.794
2028	1.099	-	125	129	-	-	53	53	-	-	1.458	17	542	559	-	2.017
2029	1.099	11	102	2	-	-	53	53	-	-	1.319	17	542	559	-	1.878
2030	1.099	19	79	30	-	-	53	53	-	-	1.332	17	542	559	-	1.891
2031	1.099	6	48	-	-	-	53	53	-	-	1.258	17	542	559	-	1.818
2032	1.099	-	52	28	-	-	53	53	-	-	1.284	17	542	559	-	1.843
2033	1.099	12	77	-	-	-	53	53	-	-	1.293	17	542	559	-	1.852
2034	1.099	53	31	0	-	-	53	53	-	-	1.289	17	542	559	-	1.849
2035	1.099	59	142	2	-	-	53	53	-	-	1.408	17	542	559	-	1.967
2036	1.099	20	129	-	-	-	-	-	-	-	1.248	17	542	559	-	1.807
2037	3.053	45	117	-	-	-	-	-	-	-	3.215	17	542	559	-	3.774
2038	3.053	29	87	-	-	-	-	-	-	-	3.170	17	542	559	-	3.729
2039	3.053	12	60	-	-	-	-	-	-	-	3.125	17	542	559	-	3.685
2040	3.053	25	82	-	-	-	-	-	-	-	3.160	17	542	559	-	3.719
2041	3.053	24	101	-	-	-	-	-	-	-	3.178	17	542	559	-	3.738
2042	3.053	6	34	-	-	-	-	-	-	-	3.093	17	542	559	-	3.652
2043	3.053	16	162	-	-	-	-	-	-	-	3.231	17	542	559	-	3.790
2044	3.053	37	54	-	-	-	-	-	-	-	3.144	17	542	559	-	3.704
2045	3.053	-	64	-	-	-	-	-	-	-	3.117	17	542	559	-	3.676
2046	3.053	16	13	-	-	-	-	-	-	-	3.083	17	542	559	-	3.642
2047	1.459	67	42	-	-	-	-	-	-	-	1.568	17	542	559	-	2.128
2048	1.459	26	35	0	-	-	-	-	-	-	1.521	17	542	559	-	2.080
2049	1.459	32	104	-	-	-	-	-	-	-	1.595	17	542	559	-	2.154
2050	1.459	26	128	-	-	-	-	-	-	-	1.614	17	542	559	-	2.173
2051	1.459	113	131	-	-	-	-	-	-	-	1.704	17	542	559	-	2.263
2052	1.459	41	126	-	-	-	-	-	-	-	1.626	17	542	559	-	2.185
2053	1.459	60	121	-	-	-	-	-	-	-	1.641	17	542	559	-	2.200
2054	1.459	32	62	-	-	-	-	-	-	-	1.553	17	542	559	-	2.112
2055	1.459	99	78	-	-	-	-	-	-	-	1.637	17	542	559	-	2.196
2056	1.459	68	83	-	-	-	-	-	-	-	1.610	17	542	559	-	2.169
2057	2.775	36	73	-	-	-	-	-	-	-	2.884	17	542	559	-	3.443
2058	2.775	25	42	-	-	-	-	-	-	-	2.842	17	542	559	-	3.401
2059	2.775	29	47	-	-	-	-	-	-	-	2.852	17	542	559	-	3.411
2060	2.775	58	31	-	-	-	-	-	-	-	2.865	17	542	559	-	3.424
2061	2.775	-	62	-	-	-	-	-	-	-	2.838	17	542	559	-	3.397
2062	2.775	49	125	-	-	-	-	-	-	-	2.949	17	542	559	-	3.508
2063	2.775	777	102	-	-	-	-	-	-	-	3.655	17	542	559	-	4.214
2064	2.775	33	79	-	-	-	-	-	-	-	2.887	17	542	559	-	3.446
2065	2.775	-	48	-	-	-	-	-	-	-	2.824	17	542	559	-	3.383
2066	2.775	270	52	-	-	-	-	-	-	-	3.096	17	542	559	-	3.656
2067	1.800	-	77	-	-	-	-	-	-	-	1.877	17	542	559	-	2.437
2068	1.800	-	31	-	-	-	-	-	-	-	1.832	17	542	559	-	2.391
2069	1.800	-	142	-	-	-	-	-	-	-	1.943	17	542	559	-	2.502
2070	1.800	4	129	-	-	-	-	-	-	-	1.934	17	542	559	-	2.493
2071	1.800	69	117	-	-	-	-	-	-	-	1.986	17	542	559	-	2.545
2072	1.800	-	87	-	-	-	-	-	-	-	1.888	17	542	559	-	2.447
2073	1.800	-	60	0	-	-	-	-	-	-	1.861	17	542	559	-	2.420
2074	1.800	11	82	-	-	-	-	-	-	-	1.893	17	542	559	-	2.452
2075	1.800	19	69	-	-	-	-	-	-	-	1.889	17	542	559	-	2.448
2076	1.800	6	34	-	-	-	-	-	-	-	1.840	17	542	559	-	2.399
2077	1.166	-	162	-	-	-	-	-	-	-	1.328	17	542	559	-	1.887
2078	1.166	12	54	-	-	-	-	-	-	-	1.232	17	542	559	-	1.791
2079	1.166	53	64	-	-	-	-	-	-	-	1.283	17	542	559	-	1.842
2080	1.166	59	13	-	-	-	-	-	-	-	1.238	17	542	559	-	1.797
2081	1.166	20	73	-	-	-	-	-	-	-	1.259	17	542	559	-	1.818
2082	1.166	45	35	-	-	-	-	-	-	-	1.246	17	542	559	-	1.806
2083	1.166	29	104	-	-	-	-	-	-	-	1.299	17	542	559	-	1.858
2084	1.166	12	128	-	-	-	-	-	-	-	1.306	17	542	559	-	1.866
2085	1.166	25	131	-	-	-	-	-	-	-	1.322	17	542	559	-	1.881
2086	1.166	24	126	-	-	-	-	-	-	-	1.316	17	542	559	-	1.876
2087	565	6	121	-	-	-	-	-	-	-	692	17	542	559	-	1.251
2088	565	16	62	-	-	-	-	-	-	-	642	17	542	559	-	1.201
2089	565	37	78	-	-	-	-	-	-	-	680	17	542	559	-	1.239
2090	565	-	83	-	-	-	-	-	-	-	647	17	542	559	-	1.207
Totalen	121.297	3.019	5.628	225	-	-	788	788	-	-	131.744	1.176	37.962	39.138	-	170.882
CW	121.297	3.019	5.628	225	-	-	788	788	-	-	131.744	1.176	37.962	39.138	-	170.882

Project: GRP Dordrecht
 Scenario: 200
 Filenaam: KDP Dordrecht

Projectnr: 371600
 Datum: 18-mrt-21

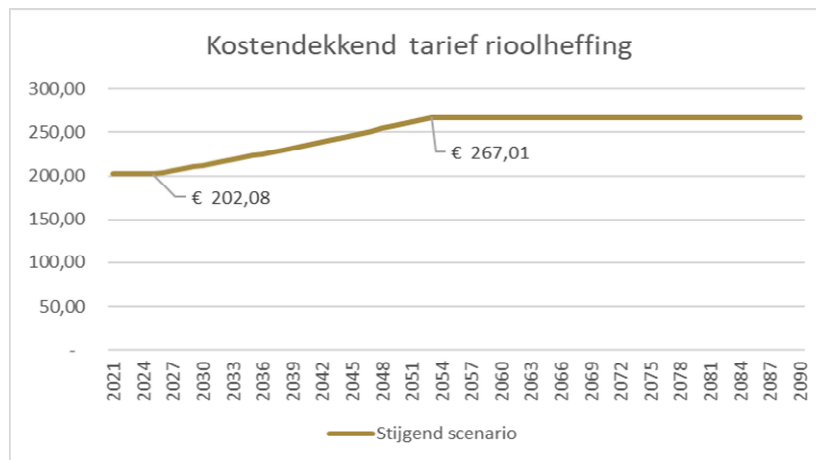
SCENARIOS	Naam	Gebaseerd op	Rente kaplas	Rente CW	Inflatie	Stijging
1.	Hybride stijgt later	hybride nominaal	2%	0%	0%	Eerste 5 jaar stabiel, daarna stijgend tot een kostendekkend tarief van 267 euro in 2053

Toelichting algemeen

- Om te voorkomen dat de voorziening negatief wordt is er een tijdelijke stijging in alle scenario's opgenomen. Deze tijdelijk stijging zit aan het einde van de beschouwde periode.
- Doordat er bij de contante waarde berekening rekening gehouden is met inflatie komt het kostendekkende tarief hier lager uit dat bij de hybride berekening (die zonder inflatie is berekend).

Toelichting op hybride scenario's

- De hier getoonde berekeningen zijn gemaakt volgens de opzet die is aangegeven in de overleggen met Chris Karsten en Gabriëlle Leenheer (Gemeente Dordrecht).
- Het is een nabewerking op het kostendekkingmodel van Sweco. Gemaakt om aan te sluiten op de financiële systematiek van de gemeente Dordrecht.
- Aan het einde van de beschouwde periode blijft er een bedrag in de voorziening over.
- Dit komt doordat de kostendekkingberekening als basis is genomen en in het hybride model rente wordt toegerekend aan de tegoeden in de voorziening die hybride worden gemaakt.
- Er zijn hierdoor extra inkomsten (de rente) en daardoor blijft er geld over.
- De overgebleven stand van de voorziening wordt gebruikt om investeringsbedragen hybride te maken.

Project: GRP Dordrecht
 Scenario: 200
 Filenaam: KDP Dordrecht

Projectnr: 371600
 Datum: 18-mrt-21